

ANALYSE

PROJECTENMONITOR

SAMEN CULTUURMAKEN

LKCA EN FCP

AUTEUR(S)

Sanne van der Laan, Wijnand van Plaggenhoef, Renee van Haaren,
Maartje Gielen

DATUM

12 december 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Inleiding en doelstelling	3
1.2	Onderzoeksaanpak	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Plananalyse	4
2.1	Hoeveel projecten zijn er tot nu toe in de projectenmonitor opgenomen?	4
2.2	Waar in het Koninkrijk der Nederlanden hebben deze projecten plaatsgevonden?	4
2.3	Welke doelgroepen willen projectleiders bereiken en hoeveel deelnemers en bezoekers?	6
2.4	Welke doelen willen projectleiders bereiken?	8
2.5	Aansluiting bij thema's in zorg en welzijn	12
2.6	Welke keuze maken projectmakers om doelen te bereiken?	13
2.6.1	<i>Werving</i>	13
2.6.2	<i>Disciplines en samenwerkingen</i>	14
2.6.3	<i>Inrichting activiteiten</i>	20
2.6.4	<i>Rol van de doelgroep</i>	21
2.6.5	<i>Betrokken professionals en vrijwilligers</i>	22
2.6.6	<i>Financiering</i>	23
3	Reflectie op afgeronde projecten	25
3.1	Wat is er volgens de projectleiders bereikt met het project in termen van het bereiken van de doelen en de doelgroep?	25
3.2	Welke leeftijdscategorie (en andere kenmerken) en hoeveel deelnemers zijn bereikt door de projectaanvragers?	26
3.3	Welke drempels voor cultuurdeelname zijn verlaagd?	27
3.4	Hebben de projecten bijgedragen aan talentontwikkeling en positieve gezondheid van de deelnemers?	29
3.5	Zijn er duurzame samenwerkingsverbanden ontstaan tussen instellingen uit het cultureel- en sociaal domein? Waarom wel/niet?	31
3.6	Welke elementen uit de gekozen aanpakken hebben bijgedragen aan het bereiken van welke doelgroepen en doelen?	34
3.7	Welke dilemma's/vraagstukken zijn de projectleiders tijdens de uitvoering tegengekomen? En hoe hebben zij deze opgelost?	38
3.8	Hoe verhouden de kosten zich tot het bereiken van de doelgroep en de doelen?	39
3.9	Worden de projecten gecontinueerd?	41

---

1 Inleiding

1.1 Inleiding en doelstelling

Een van de programma's van het ministerie van OCW betreft het programma Cultuurparticipatie. Dit programma is erop gericht om gelijke kansen te creëren voor iedereen om deel te nemen aan actieve cultuurparticipatie. Het programma beoogt drempels weg te nemen die actieve cultuurdeelname in de weg staan. In het kader van dit programma is een projectenmonitor Samen Cultuurmaken opgezet omdat er binnen het programma veel initiatieven worden ontplooid en uitgevoerd. Met de monitor wordt het leren van en tussen initiatieven bevorderd. Wanneer een project in uitvoering en/of afgerond is, worden gestructureerd ervaringen bijgehouden in de vorm van reflectie van de projectleider, betrokken professionals en deelnemers. In juni 2022 is gestart met een analyse van de projectenmonitor. Hierbij is ingezoomd op 1) de data die betrekking hebben op de plannen van projecten en 2) data die betrekking hebben op de reflectie.

1.2 Onderzoeksaanpak

De projectleiders van de projecten hebben direct toegang tot de projectenmonitor en vullen daar de vragen in. De projectleider vraagt de betrokken professionals een gestandaardiseerde vragenlijst in te vullen. Dit gaat via een geautomatiseerde link die de projectleider via een mail kan versturen. Deze gegevens worden automatisch geanalyseerd en binnen de projectenmonitor weergegeven op het tabblad 'reflectie professionals'. Datzelfde geldt ook voor het tabblad 'reflectie deelnemers optie 1'. Projectleiders kunnen er ook voor kiezen om een eigen vragenlijst op te stellen voor de evaluatie van de deelnemers. Indien ze hier voor kiezen kunnen ze in het tabblad 'Reflectie deelnemers optie 2' de belangrijkste conclusies uit de evaluatie verwoorden. Gegeven de tijd en middelen om de projectenmonitor te evalueren hebben wij ervoor gekozen om ons te richten op de gestandaardiseerde vragenlijsten en bij een deel van de analyses de individuele vragenlijsten mee te nemen. Voor een volgende analyse is het waardevol om de individuele vragenlijsten verder te analyseren.

De projectenmonitor bestaat uit een groot aantal vragen. Wij hebben de antwoorden op deze vragen geanalyseerd. Voor de analyses richten wij ons zowel op de ingevulde plananalyses als op de ingevulde reflectieverslagen van de projectleider, professionals en deelnemers/bezoekers. We hebben de input van de monitor benut die op 1 juli 2022 in de monitor was ingevuld door gehonoreerde aanvragers uit de regeling Samen Cultuurmaken.

Om de herkenbaarheid en representativiteit van de resultaten van de uitgevoerde analyses te toetsen hebben wij een expertsessie gehouden. Bij deze expertsessie waren vertegenwoordigers vanuit Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA), Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) en 2 projectleiders aanwezig.

Het aantal projecten dat onder de verschillende figuren in dit rapport genoemd wordt, kan verschillen. Dit komt doordat niet alle vragen door alle projectleiders zijn ingevuld.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat de uitkomsten van verschillende analyses die uitgevoerd zijn op de door de projectaanvrager ingevulde plananalyses. In hoofdstuk 3 beschrijven we de uitkomsten van de analyses van de reflecties die zijn ingevuld door de projectleider, professional en de deelnemer. In het laatste hoofdstuk komen onderwerpen aan bod die vragenlijst/projectenmonitor kunnen verbeteren.

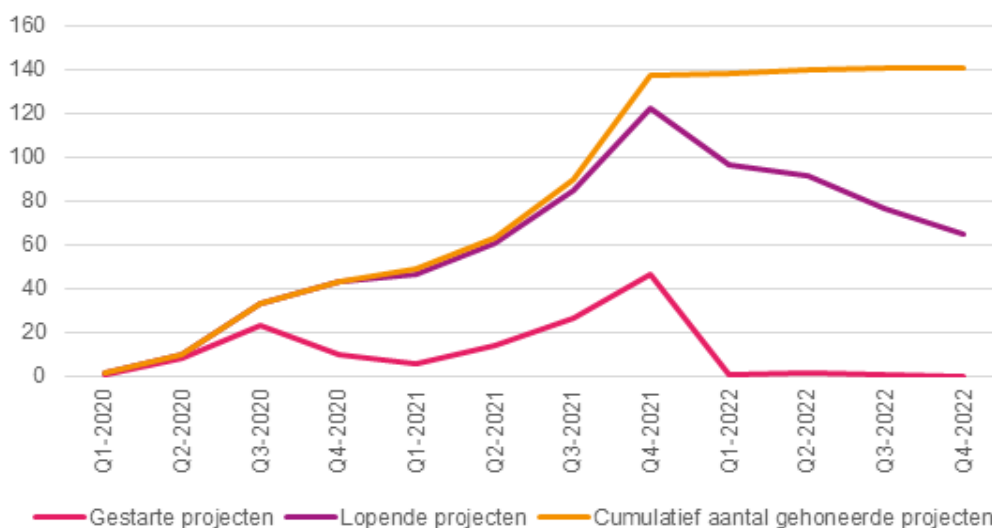
Wanneer wij in dit rapport de term doelgroep gebruiken, dan bedoelen wij zowel bezoekers als deelnemers omdat er in de vragenlijst geen onderscheid tussen deze groepen wordt gemaakt.

2 Plananalyse

In dit hoofdstuk geven we de resultaten van de uitgevoerde analyses weer. Het totaal aantal projecten dat genoemd wordt bij de figuren is het aantal projecten waarvoor de achterliggende vraag in de projectenmonitor is ingevuld. Deze aantallen verschillen daarom per figuur.

2.1 Hoeveel projecten zijn er tot nu toe in de projectenmonitor opgenomen?

Voor elk kwartaal in de periode 2020 - 2022 hebben we in kaart gebracht hoeveel projecten er starten en hoeveel projecten in dat kwartaal plaatsvinden. Het aantal gestarte projecten per kwartaal is gebaseerd op de startdata die de projectleiders van de gehonoreerde projecten hebben ingevuld in de monitor. De vlakke lijn die figuur 1 laat zien voor de 4 kwartalen in 2022 betekent niet dat er geen projecten gestart zijn in die periode, maar dat die projecten nog niet zijn toegevoegd aan de projectenmonitor.

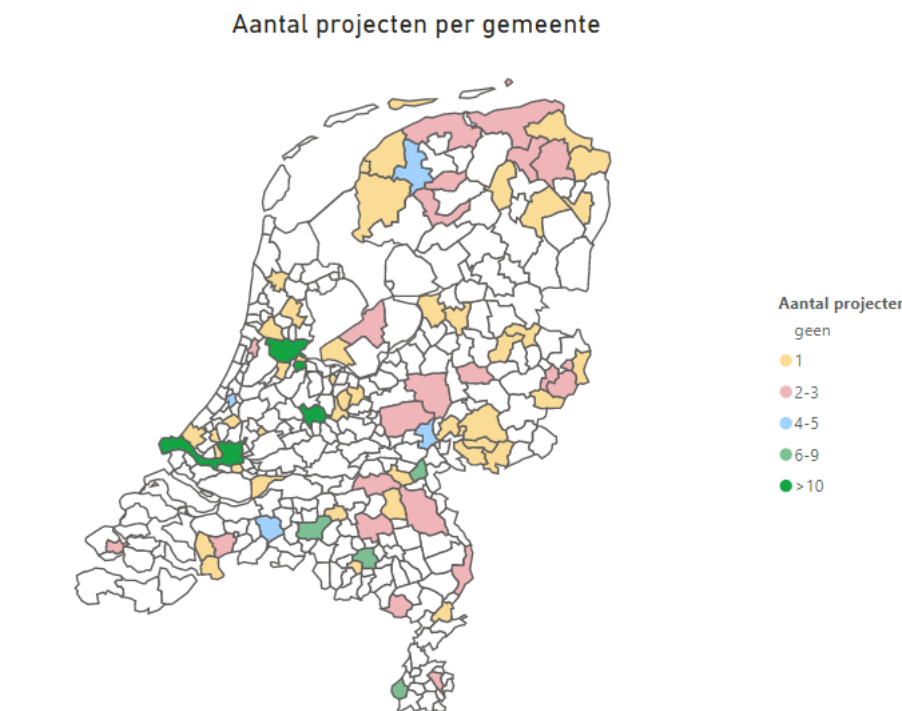
Figuur 1. Aantal gestarte, lopende en cumulatief gehonoreerde projecten per kwartaal

In totaal zijn er aan het einde van 2022 140 projecten opgenomen in de projectenmonitor. Het grootste aantal projecten (41) is gestart in het vierde kwartaal van 2021. Op dat moment was er ook het hoogste aantal projecten tegelijkertijd actief (121). Vanaf de start van het jaar 2022 zijn er vijf projecten gestart. In het laatste kwartaal van 2022 starten geen projecten meer. Er is één project dat al gestart is voor het eerste kwartaal van 2020, dat betreft het project SPOT 2021. Dit project is gestart op 1 november 2019. Dit project is niet opgenomen in de figuur bij gestarte projecten, maar wel bijgeteld bij het aantal lopende projecten en bij het cumulatief aantal gehonoreerde projecten.

2.2 Waar in het Koninkrijk der Nederlanden hebben deze projecten plaatsgevonden?

In figuur 2 staat in welke gemeenten projecten plaatsvonden. Per 1 januari 2022 heeft Nederland 345 gemeenten. Uit het kaartje blijkt dat in 87 gemeenten minimaal één project plaatsvond. In de gemeenten lopen er gemiddeld tussen de twee á drie projecten (2,4). Vooral in de vier grote steden zijn projecten actief (geweest). In Utrecht vonden de meeste projecten plaats (in totaal 20), in Amsterdam 17, in Rotterdam 10 en in Den Haag 7 projecten. Andere steden waar veel projecten plaats vonden zijn: Tilburg (8), Eindhoven (6), Maastricht (6), Arnhem (5), Breda (5), Den Bosch (5) en Leeuwarden (5). De eilanden Bonaire en Curaçao kenden respectievelijk twee en één projecten.

Een project kan overigens in meerdere gemeenten actief zijn. Het daadwerkelijke aantal gemeenten waar een project plaatsvond is waarschijnlijk groter, omdat bij de projecten soms ook een gebied genoemd is waar men voornemens is een project uit te voeren.

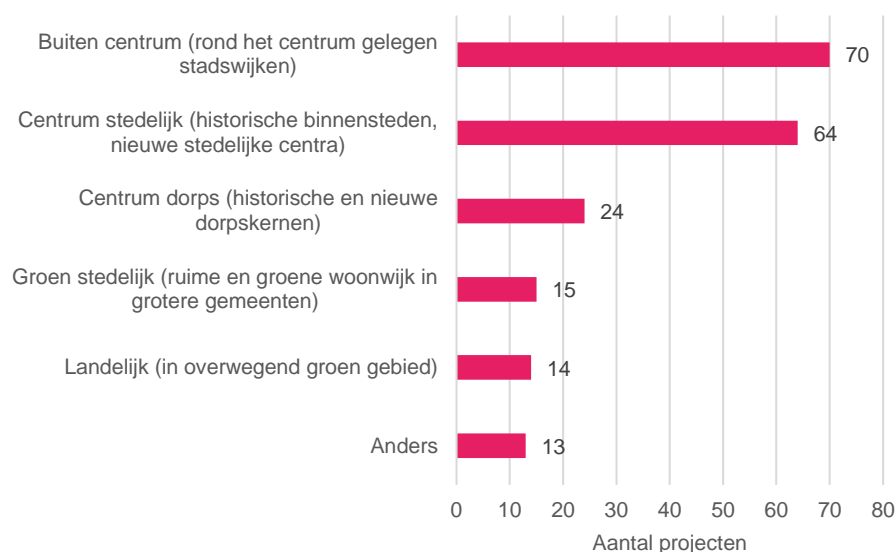

Figuur 2. Aantal projecten per gemeente

Figuur 3. Aantal projecten in Curaçao, Bonaire, Sint Maarten, Aruba, Sint Eustatius en Saba (v.l.n.r.)

Naast de gemeente is ook gevraagd naar de soort locatie waar een project plaatsvond. In figuur 4 is dit in beeld gebracht door het aantal locaties en de verdeling van de locaties weer te geven. De meeste projecten vinden buiten het centrum plaats (70 projecten). Projecten die plaatsvinden in meer groengebied zijn in de minderheid. Een project kan overigens op meerdere locaties plaatsvinden.

Figuur 4. Locatie van het project (totaal aantal projecten = 115)

De toelichting die projectleiders geven bij de optie “anders” omvat onder meer ziekenhuizen en plattelandsgemeenten. De optie “anders” is vaak geselecteerd in combinatie met een van de andere opties. De toelichting bij “anders” bevat in deze gevallen een beschrijving van de gekozen optie van de locatie van het project en is gebruikt om extra uitleg toe te voegen over de locatie.

2.3 Welke doelgroepen willen projectleiders bereiken en hoeveel deelnemers en bezoekers?

Binnen de projecten wordt onderscheid gemaakt tussen deelnemers en bezoekers. Dit onderscheid is gebaseerd op de rollen die beide groepen hebben:

- Deelnemers hebben een actieve rol in het project;
- Bezoekers hebben een passieve rol (kijken en luisteren) in het project.

Deze groepen zijn vervolgens onderverdeeld in vijf leeftijdscategorieën:

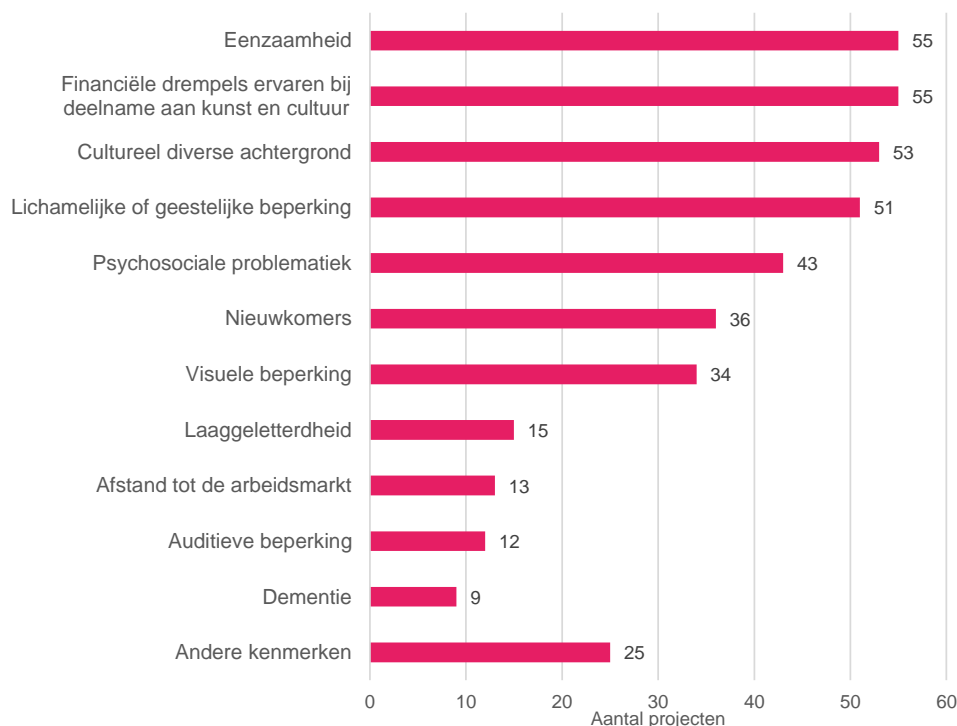
- 0 tot en met 12 jaar;
- 13 tot en met 18 jaar;
- 19 tot en met 27 jaar;
- 28 tot en met 65 jaar;
- 66 jaar en ouder.

Niet alle projectleiders hebben in de projectplannen aangegeven hoeveel deelnemers en bezoekers zij verwachten. Ook komt het voor dat wel het aantal deelnemers ingeschat is, maar dit gegeven voor het aantal bezoekers ontbreekt. Of omgekeerd: de inschatting van het aantal bezoekers is bekend, maar het aantal deelnemers is onbekend. In de analyse hebben we de beschikbare data optimaal benut. Een project waarvan wel het aantal deelnemers bekend is, maar niet het aantal bezoekers nemen wij bijvoorbeeld mee bij het aantal deelnemers, maar niet bij het aantal bezoekers. In tabel 1 staat het verwachte aantal deelnemers en bezoekers per leeftijdscategorie per project. Niet alle projecten hebben bezoekers, er zijn ook projecten die enkel deelnemers hebben. Op basis van tabel 1 blijkt dat de meeste projectleiders aangeven dat hun project gericht is op kinderen, jongeren en ouderen. Als we deze verdeling naast de landelijke bevolkingsopbouw leggen, is in Nederland de groep 28-65 jarigen het grootst, echter het merendeel van de projecten is niet gericht op deze groep.

Verwacht aantal unieke deelnemers	0-12 jaar	13-18 jaar	19-27 jaar	28-65 jaar	66 +
Gemiddeld	2029	960	76	127	1917
Minimaal	80	25	20	15	17
Maximaal	4000	2150	150	596	11000
Aantal projecten	4	4	4	11	12
Verwacht aantal unieke bezoekers					
Gemiddeld	3745	9019	607	865	959
Minimaal	900	125	20	50	50
Maximaal	7834	31050	1300	2000	3500
Aantal projecten	3	4	3	10	8

Tabel 1. Verwacht aantal deelnemers en bezoekers per leeftijdscategorie per project (totaal aantal projecten = 122)

Naast de leeftijdscategorie van de deelnemers en de bezoekers is ook gevraagd op welke kenmerken van de deelnemers en bezoekers de projecten gericht zijn. De analyse hiervan is opgenomen in figuur 5. Hierbij geldt dat een project gericht kan zijn op meerdere kenmerken van bezoekers en deelnemers.

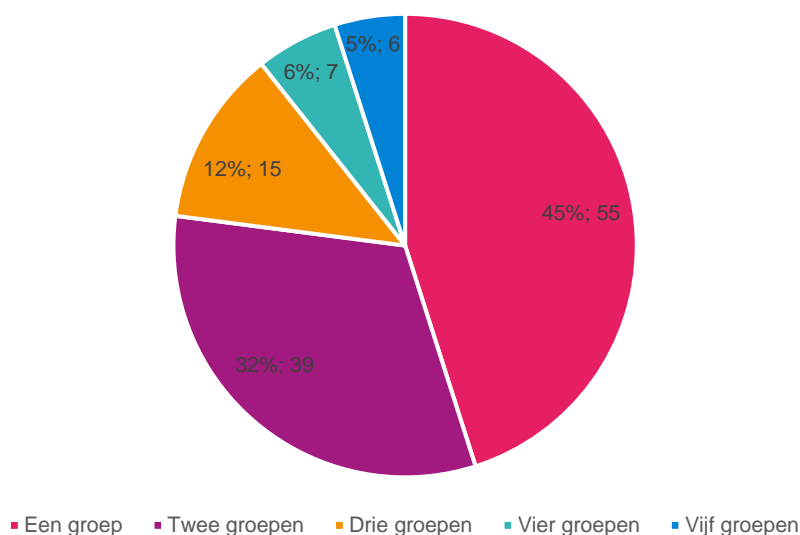

Figuur 5. Aantal projecten dat gericht is op specifieke kenmerken (totaal aantal projecten = 102)

De toelichtingen die gegeven zijn bij de antwoordoptie “andere kenmerken” bevatten voornamelijk een uitwerking van de andere kenmerken die zijn ingevuld. Bij een project dat gericht is op “psychosociale problematiek” en op “andere kenmerken” is ingevuld dat het project gericht is op mensen die dakloos of verslaafd zijn geweest. Ook bevat de toelichting vaak een uitvoerige omschrijving van de doelgroep en welke kenmerk (van de opties) het meest voorkomt en in welke vorm dat is. Andere toelichtingen die zijn gegeven, zijn onder meer: “poëzieliefhebbers”, “kwetsbare ouderen” en “mensen uit kwetsbare doelgroepen”.

Projecten zijn relatief vaak gericht op: eenzaamheid, ervaren financiële drempels bij deelname aan kunst en cultuur, een cultureel diverse achtergrond en een lichamelijke of geestelijke beperking. Dementie, auditieve beperkingen, afstand tot de arbeidsmarkt en visuele beperkingen zijn kenmerken waar projecten juist minder vaak op gericht zijn. Het is belangrijk hierbij om te benadrukken dat het gaat om het aantal projecten dat gericht is op deze kenmerken. Dat er 9 projecten zijn die gericht zijn op dementie hoeft niet te betekenen dat er weinig mensen met dementie bereikt worden. Deze 9 projecten kunnen betrekking hebben op grote groepen mensen.

De projectleiders verwachten over het algemeen meerdere leeftijdscategorieën van deelnemers en bezoekers te bereiken met hun projecten. Dit geldt echter niet voor 45% van de projectleiders aangezien deze aangeven zich te willen gaan richten op het bereiken van een specifieke doelgroep. Gemiddeld verwachten projectleiders die projecten organiseren voor de jongste en de oudste doelgroep, het hoogste gemiddeld aantal deelnemers en bezoekers. Het gemiddelde aantal bezoekers van projecten die gericht zijn op personen tussen de 19 en de 65 jaar is over het algemeen laag. In figuur 6 is het aantal doelgroepen weergegeven waarop een project gericht is.

Figuur 6. Aantal doelgroepen waar een project op gericht is (totaal aantal projecten = 122)

Bijna de helft van de projecten is gericht op een specifieke leeftijdscategorie, een derde is gericht op twee leeftijdscategorieën en bijna een kwart is gericht op meer dan twee leeftijdscategorieën. Voor 17 projecten is niet aangegeven welke leeftijdscategorie het project beoogt te bereiken. Van de projectleiders die aangeven dat het project is gericht op een specifieke leeftijdscategorie, gaat het bij 33% van de projecten om de groep "28-65 jaar", 29% om de groep "66 +", 22% om de groep "13-18 jaar", 9% om de groep "19-27 jaar" en de overige 7% om de groep "0-12 jaar."

2.4 Welke doelen willen projectleiders bereiken?

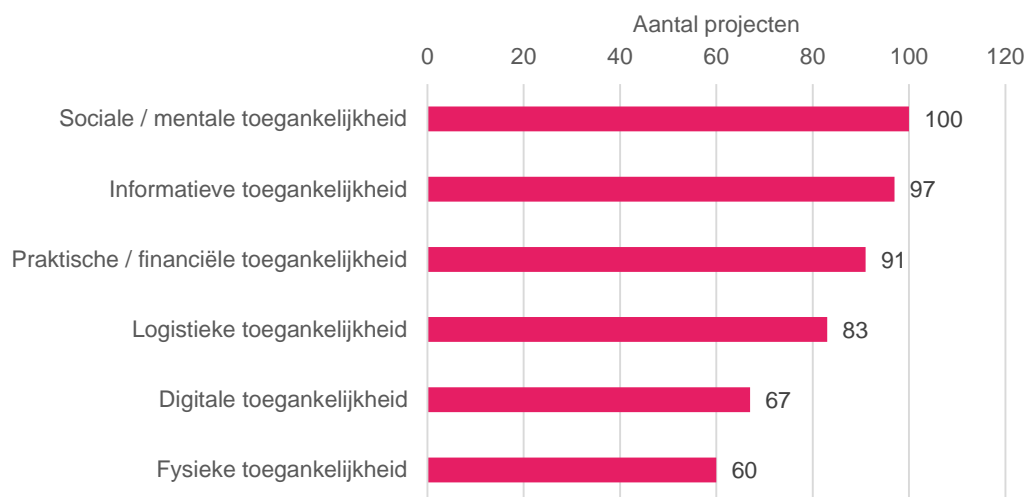
Per project is aangegeven hoe het project de vormen van toegankelijkheid om deel te nemen wil verbeteren. Daarvoor is een aantal vormen voor toegankelijkheid geformuleerd:

- Fysieke toegankelijkheid;
- Logistieke toegankelijkheid;
- Informatieve toegankelijkheid;
- Sociale en mentale toegankelijkheid;
- Financiële toegankelijkheid.

Deze vormen van toegankelijkheid zijn per onderwerp geoperationaliseerd op basis van meerdere aspecten, met uitzondering van de financiële toegankelijkheid. De financiële toegankelijkheid is namelijk geoperationaliseerd op basis van één aspect: "Kosten voor deelname zijn helder en afgestemd op de financiële mogelijkheden van de deelnemers". Deze geven we daarom niet apart weer in het gedetailleerde niveau.

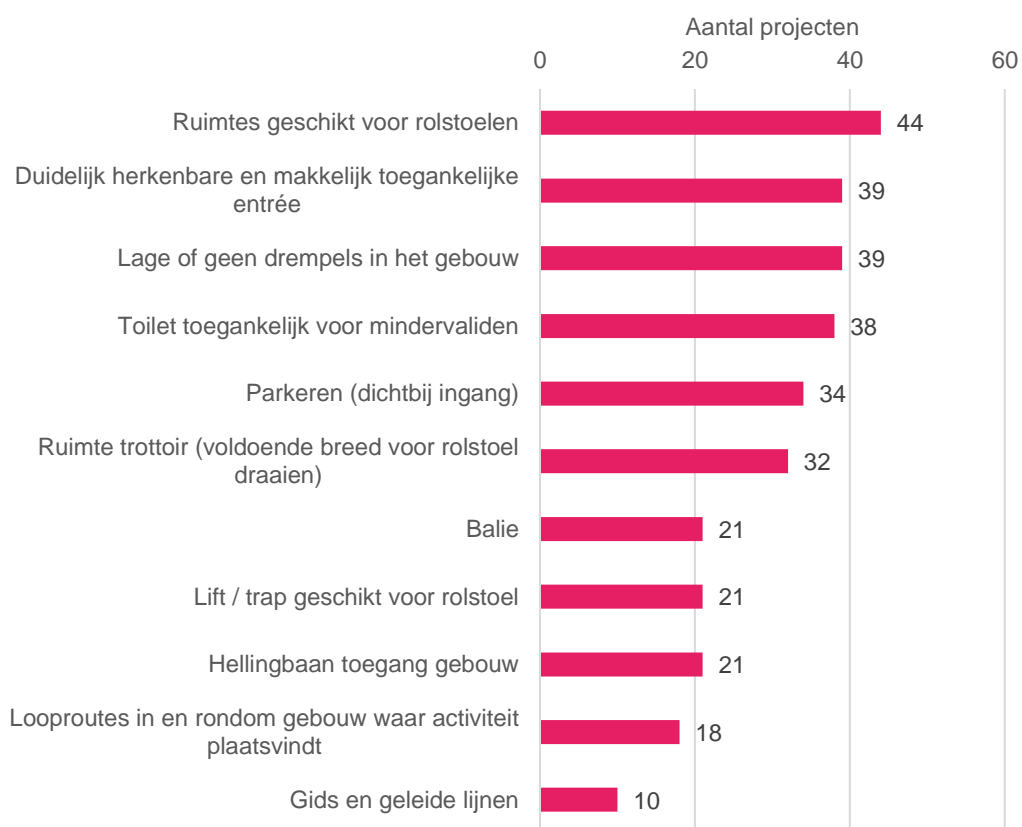
In figuur 7 geven we eerst aan hoeveel projecten gericht zijn op de verschillende vormen van toegankelijkheid. Daarbij geldt dat als een projectleider minimaal een van de aspecten aangekruist heeft, een project daarop gericht is. Van het aantal projecten, zijn er 44 die gericht zijn op alle 6 de vormen van toegankelijkheid en 4 projecten die gericht zijn op 1 vorm van toegankelijkheid.

Figuur 7. Aantal projecten dat gericht is op het vergroten van een bepaalde vorm van toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 100)

De sociale/mentale toegankelijkheid is de vorm van toegankelijkheid waar de meeste projecten op gericht zijn, gevolgd door informatieve toegankelijkheid. Digitale en fysieke toegankelijkheid zijn vormen van toegankelijkheid die minder vaak in de projecten aan de orde komen. Omdat de regeling Samen Cultuurmaken zich vooral richt op sociale/mentale en informatieve toegankelijkheid is dit resultaat niet verrassend.

In figuur 8 staat het aantal projecten dat gericht is op specifieke onderdelen van fysieke toegankelijkheid. Veel projecten zijn gericht op toegankelijkheid met een rolstoel en de entree. Projecten die zijn gericht op het aanleggen van looproutes in en rondom het gebouw, gidsen en geleide lijnen komen minder voor.

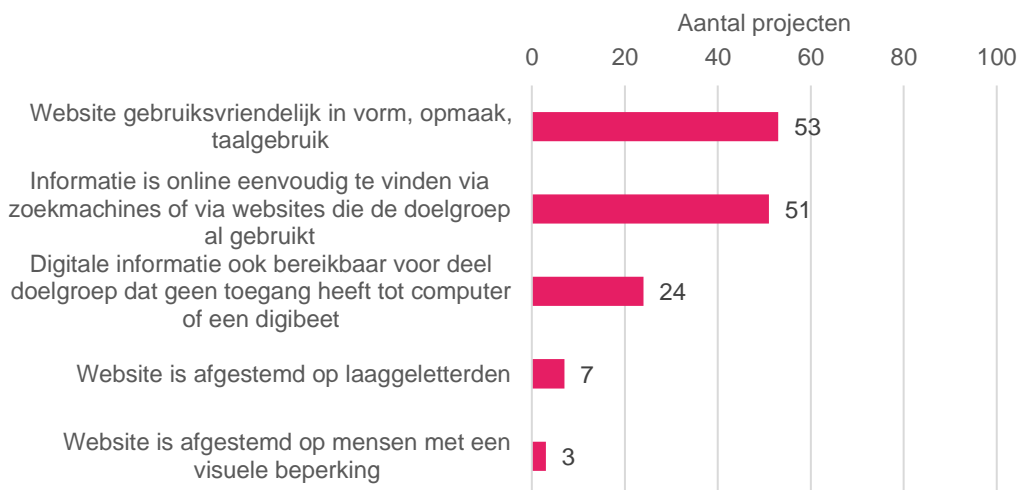
Figuur 8. Aantal projecten dat gericht is op de fysieke toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 60)

In figuur 9 staat het aantal projecten dat gericht is op informatieve toegankelijkheid. Er zijn vooral veel projecten die gericht zijn op het actief persoonlijk benaderen van de doelgroep en begrijpelijke informatievoorziening, rekening houdend met de doelgroep.

Figuur 9. Aantal projecten dat gericht is op de informatieve toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 97)

Als het gaat om digitale toegankelijkheid zijn relatief veel projecten gericht op een website in gebruiksvriendelijke vorm, opmaak en taalgebruik en informatie die eenvoudig online te vinden is via zoekmachines of via websites die de doelgroep al gebruikt, zie figuur 10.

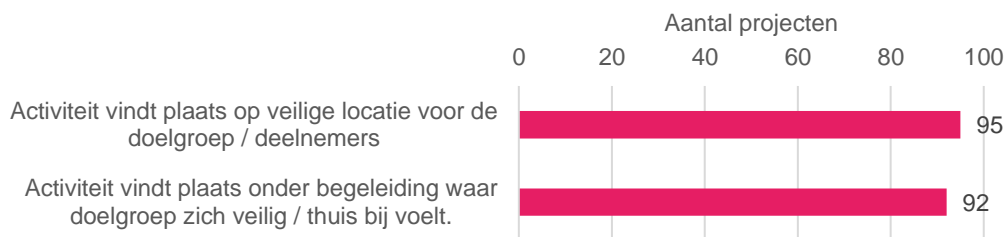
Figuur 10. Aantal projecten dat gericht is op digitale toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 67)

In figuur 11 zijn de aantallen projecten te zien die zijn gericht op logistieke toegankelijkheid. De aanvangstijd afstemmen op de doelgroep wordt het vaakst genoemd als het gaat om logistieke toegankelijkheid.

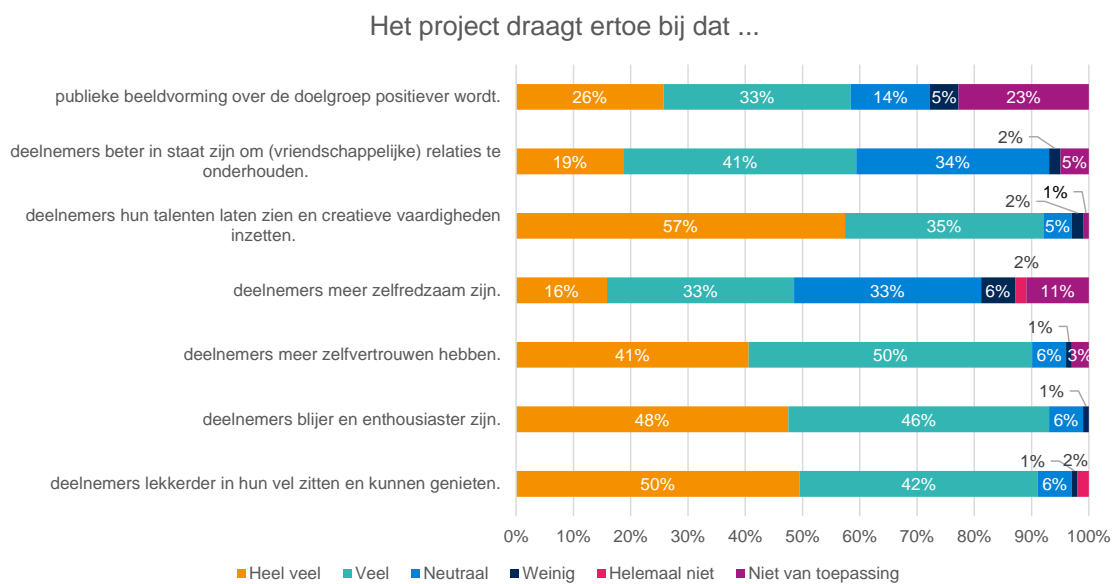
Figuur 11. Aantal projecten dat gericht is op de logistieke toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 83)

Tot slot zijn er 95 projecten die gericht zijn op activiteiten die plaatsvinden op een veilige locatie voor de doelgroep/deelnemers en 92 projecten gericht zijn op activiteiten die plaatsvinden onder begeleiding waar de doelgroep zich veilig/thuis bij voelt. Zie figuur 12.

Figuur 12. Aantal projecten dat gericht is op sociale/mentale toegankelijkheid (totaal aantal projecten = 100)

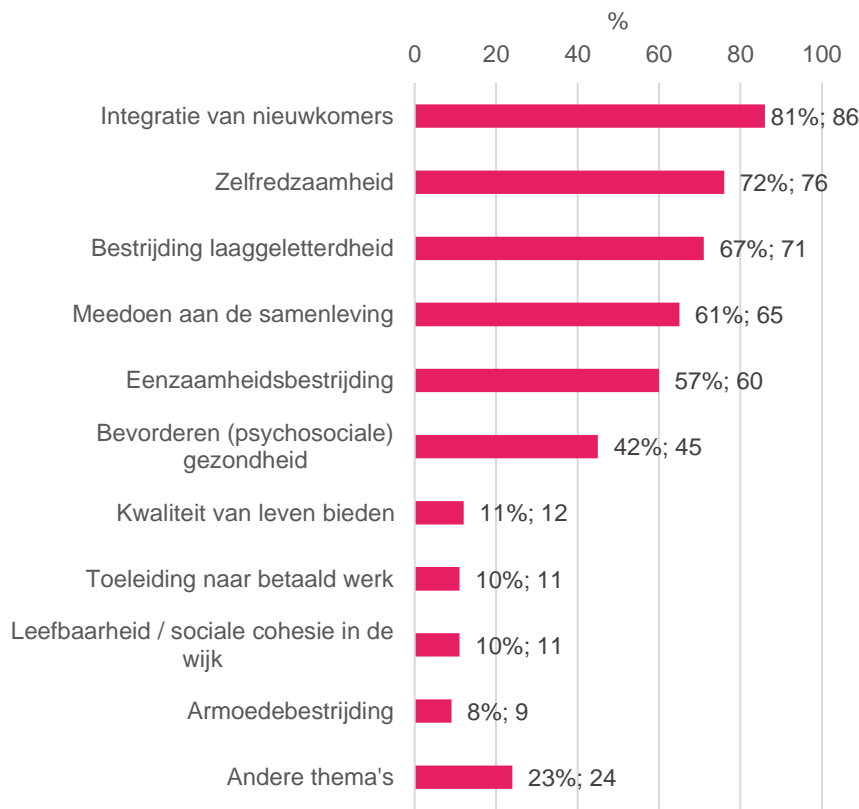
In figuur 13 is te zien wat het beoogde effect is op de deelnemer voor verschillende aspecten. Deze vraag is door de projectleider ingevuld voorafgaand aan het project. De projectleider geeft met een getal van 1 tot en met 5 aan in hoeverre het project bijdraagt aan dit effect, waarbij een hoger cijfer impliceert dat het project meer bijdraagt aan het effect. Het valt op dat de meeste projectleiders ervan uitgaan, dat het project in een grote mate bijdraagt aan de genoemde effecten. Echter wordt door de projectleiders minder vaak gedacht dat de beoogde effecten “deelnemers meer zelfredzaam zijn” en “deelnemer beter in staat zijn om (vriendschappelijke) relaties te onderhouden” behaald worden met de projecten.

Figuur 13. Beoogde effect op deelnemers (totaal aantal projecten verschilt per beoogde effect en ligt tussen de 78 en 101)

2.5 Aansluiting bij thema's in zorg en welzijn

Een van de gestelde vragen gaat in op de aansluiting tussen de onderwerpen die in het sociaal domein spelen en de gehonoreerde aanvragen. De aanvragers kunnen bij tien onderwerpen aangeven of hun project daarbij aansluit. Daarnaast is er een categorie waarin de aanvragers nog andere onderwerpen kunnen benoemen. figuur 14 geeft weer welke gebieden/onderdelen het meeste spelen en welke het minst spelen onder de projectaanvragers. Aanvragers kunnen meerdere onderwerpen uit het sociaal domein per project aanvinken. Het percentage laat zien welk aandeel van het totaal aantal projecten gericht is op dit onderwerp. Bijvoorbeeld het onderwerp 'Integratie van nieuwkomers' wordt in 86 van de 106 projecten genoemd, wat overeenkomt met 81% van het aantal projecten.

Figuur 14. Aantal projecten dat gericht is op een onderwerp in de sectoren Zorg en Welzijn (aantal projecten = 106)

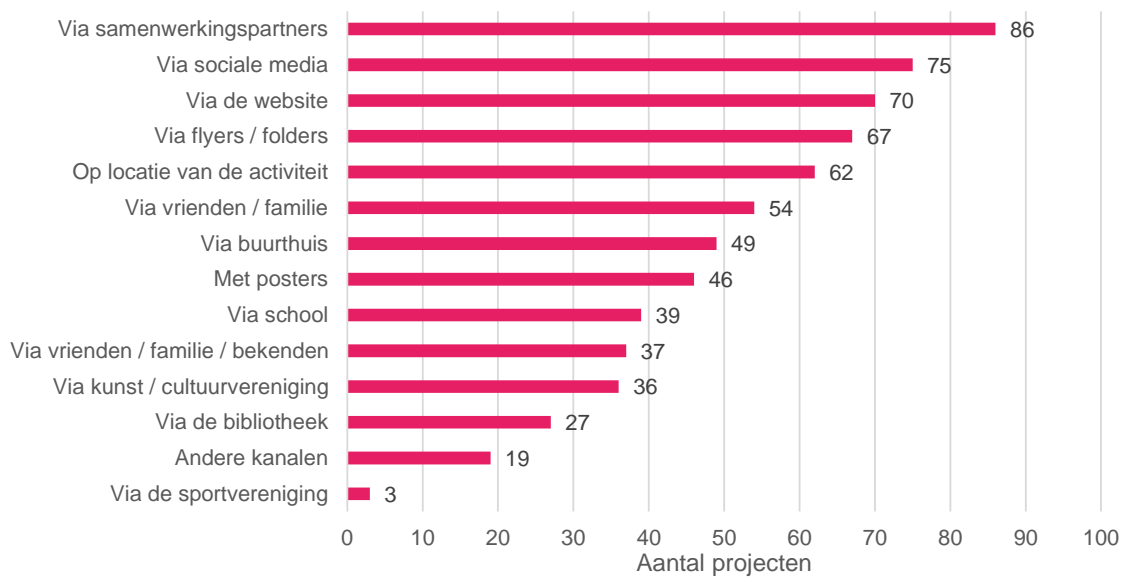
Voor een aantal onderwerpen uit de sectoren Zorg en Welzijn geldt dat deze vaak terugkomen in projecten. Deze onderwerpen hebben vooral te maken met participatie in de maatschappij, zoals integratie van nieuwkomers, zelfredzaamheid, bestrijding van laaggeletterdheid, meedoen aan de samenleving en eenzaamheidsbestrijding. Als toelichting bij “andere thema’s” is door een projectleider ingevuld zich te willen richten op “wederzijdse interculturele inspiratie, community building en artistieke talenontwikkeling”. Andere projectleiders die zowel “andere thema’s” als enkele van de overige thema’s hebben ingevuld, geven onder meer aan “ontwikkelen van eigen creativiteit”, “inclusieve samenleving”, “eigenaarschap (voor vrouwen)”, “zingeving”, “verbeteren cognitieve functies”, “grotere eigenwaarde”, “meer zelfvertrouwen”, “verbeteren van relaties” en “representatie en beeldvorming veranderen”.

2.6 Welke keuze maken projectmakers om doelen te bereiken?

2.6.1 Werving

Aan de projectleiders werd gevraagd op welke manier zij de deelnemers willen werven. Zoals in figuur 15 te zien is wordt er voor de werving vaak gebruik gemaakt van de samenwerkingspartners. Deze partners hebben vaak de doelgroep goed in beeld en hebben daar nauw contact mee, wat een succesfactor is bij het werven van deelnemers.

De categorie “andere kanalen” bevat onder meer een advertentie in een dagblad, een STER-campagne, websites, ambassadeurs, mond-op-mond reclame, het inzetten van de lokale media en reclame maken via andere evenementen die de organisatie doet.

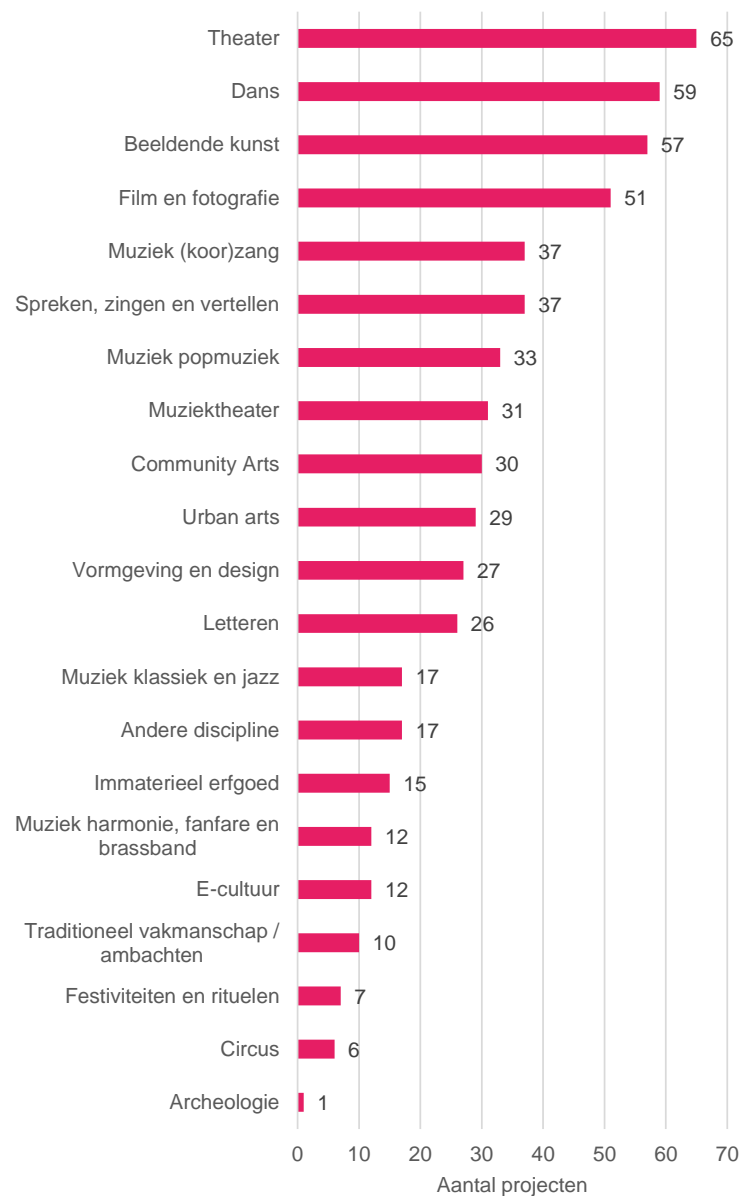

Figuur 15. Aantal projecten waar deze vorm van werving wordt gebruikt (totaal aantal projecten = 110)

Andere voorbeelden die genoemd worden door de projectleiders om mensen te bereiken zijn onder meer “een landelijke postercampagne”, “het oprichten van een PR-team bestaande uit mensen die de doelgroep goed kennen”, “reclame maken tijdens regionale evenementen” en “tijd investeren in het persoonlijk benaderen van mensen door veel langs te gaan bij AZC’s omdat het belangrijk is om zichtbaar te zijn”.

2.6.2 Disciplines en samenwerkingen

De deelnemers is ook gevraagd om aan te geven welke kunst- en cultuurdisciplines ingezet worden om het doel van het project te bereiken. Het is mogelijk dat binnen een project meerdere kunst- en cultuurdisciplines worden ingezet. In totaal zijn er 20 disciplines benoemd en is er een categorie ‘Anders’ toegevoegd om eventueel extra disciplines toe te voegen. Figuur 16 laat zien hoe vaak elke kunst- of cultuurdiscipline is ingezet.

Figuur 16. Aantal projecten per ingezette kunst- en cultuurdiscipline (totaal aantal projecten = 132)

Met name theater, dans, beeldende vorming en film en fotografie zijn kunst- en cultuurdisciplines die vaak terugkomen. Traditioneel vakmanschap/ambachten, festiviteiten en rituelen, circus en archeologie zijn disciplines die zelden aan bod komen binnen de projecten. De categorie “andere discipline” bevat verschillende disciplines, waaronder wetenschap, journalistiek, zorg, nieuwe media, techniek online, fashion design, storytelling, visual thinking strategies, graffiti en urban sports. Ook wordt door verschillende projectleiders aangegeven dat de uiteindelijke disciplines worden gekozen op basis van de voorkeuren van degenen die zich voor het project aanmelden.

De deelnemers hebben ook aangegeven tot wat voor soort organisatie de aanvragende organisatie behoort: cultuur, onderwijs, welzijn en zorg. Deze soorten organisaties zijn op hun beurt weer onderverdeeld. Voor onderwijs geldt bijvoorbeeld de verdere onderverdeling: primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs, mbo, hbo en wo.

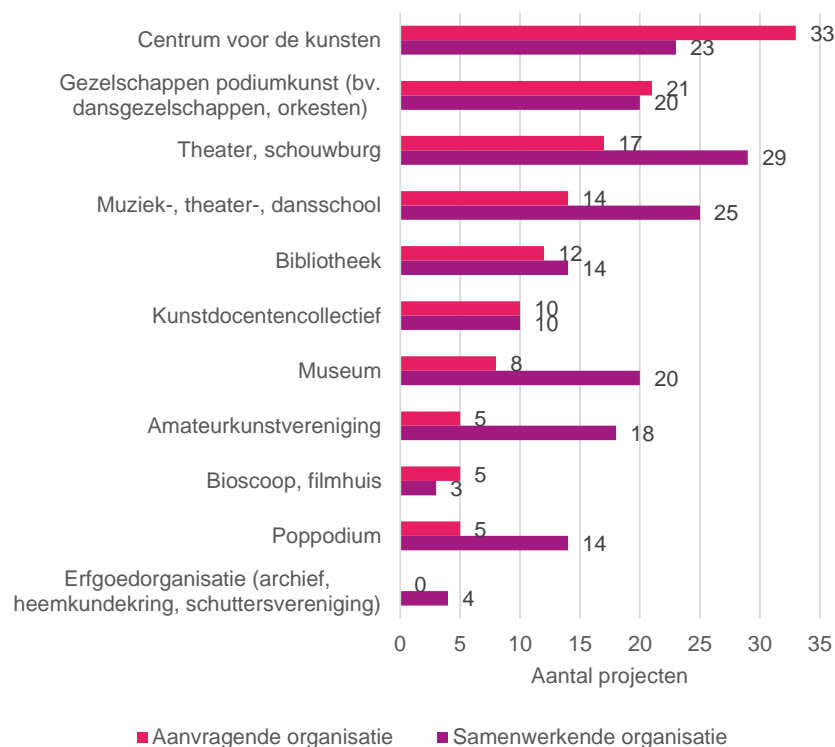

De aanvragende organisatie kan met organisaties vanuit verschillende sectoren (cultuur, onderwijs, welzijn en zorg) een project opstarten. Sommige aanvragende organisaties hebben aangegeven zich onder meerdere sectoren te schalen. Vanwege de vele overlap tussen de sectoren waarin de verschillende aanvragende organisaties zich bevinden, is het niet mogelijk om hier een inzichtelijk figuur van te maken. Van de 80 projecten waarbij de aanvragende organisatie een organisatie uit de cultuursector is, zijn er 23 waarbij de projectleider tevens heeft aangegeven dat zijn of haar organisatie ook een onderwijsorganisatie is. Bij 35 van de 80 aanvragende organisaties uit de cultuursector is aangegeven dat de aanvragende organisatie ook onder de sector “welzijn” kan worden gerekend. Bij 26 van deze 80 is de aanvragende organisatie naast een cultuurorganisatie ook een zorgorganisatie. Aanvragende organisaties die zich onder meerdere sectoren rekenen zijn onder meer “een wijkteam bij een theater”, “een theater waarbij mensen met een verstandelijke beperking werken” en “een stichting voor jongeren die samenwerkt met organisaties binnen kunst en cultuur”. De projectleider van deze stichting heeft ervoor gekozen om daarom zowel organisaties binnen de cultuursector als jongerenwerk bij het kopje “welzijn” in te vullen als zijnde de aanvragende organisatie. Het is belangrijk om te noemen dat het hierbij enkel gaat om de aanvragende organisatie en niet het totaal aantal organisaties dat betrokken is bij de realisatie van het project. De projecten waarbij aangegeven is dat de aanvragende organisatie geen organisatie vanuit de welzijn- en/of zorgsector is, kan bij de samenwerkende organisaties dit type organisaties wel noemen. Hieronder gaan wij verder in op de samenwerkingen.

De aanvragende organisatie kan eveneens samenwerken met verschillende soorten organisaties om de doelen te bereiken. De indeling van het soort samenwerkende organisaties inclusief de onderverdeling is vergelijkbaar met het soort aanvragende organisaties (cultuur, onderwijs, welzijn en zorg). We hebben daarom deze vragen per hoofdgroep gecombineerd. De gegevens zijn aflopend gesorteerd op het aantal aanvragende organisaties. In de volgende alinea's gaan we hier verder op in.

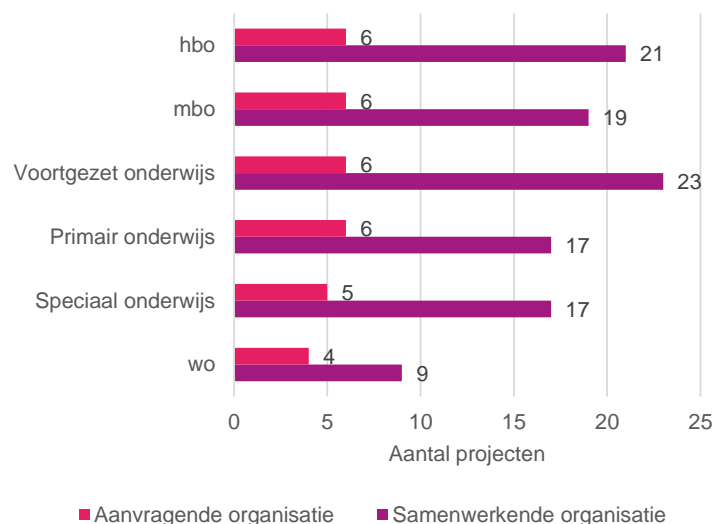
figuur 17 laat de onderverdeling zien van de subgroepen als de aanvragende organisatie behoort tot de cultuursector. De projectleider kan zowel meerdere aanvragende als samenwerkende organisaties invullen per project. Er is overlap tussen de verschillende genoemde organisaties. Een aanvragende organisatie kan bijvoorbeeld museum en amateurkunstvereniging zijn. Omdat sommige aanvragende organisaties bestaan uit een collectief van mensen of een groep organisaties, kan de aanvragende organisatie niet altijd in 1 categorie geplaatst worden. Ook kan de aanvragende organisatie een organisatie zijn dat actief is op verschillende onderwerpen waardoor het ook onder meerdere sectoren valt. De meeste organisaties behoren tot de subgroepen centrum voor de kunsten, gezelschappen podiumkunst en theater en schouwburg. Theaters en schouwburgen, muziek-, theater-, en dansscholen, musea en amateurkunstverenigingen zijn (relatief) vaak samenwerkingsverbanden aangegaan met andere organisaties om hun doel te bereiken.

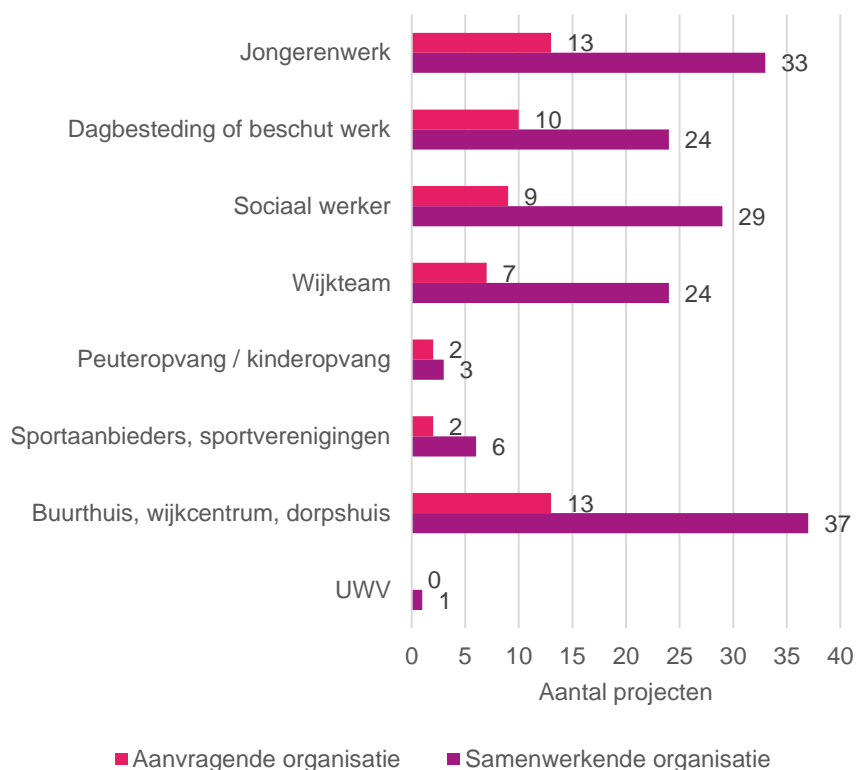
Figuur 17. Aantal aanvragende en samenwerkende organisatie(s) in de sector: Cultuur (totaal aantal projecten = 80)

figuur 18 toont de subgroepen behorend bij aanvragende organisaties in de onderwijssector. De projectleider kan hierbij meerdere aanvragende en samenwerkende organisaties invullen, er is daarom overlap tussen de verschillende genoemde organisaties. Bij het hbo, mbo en voortgezet onderwijs zien we de meeste projecten waarbij een samenwerking is gezocht met andere organisaties om het projectdoel te bereiken. Projecten gericht op het wo hebben het minst vaak een samenwerking gezocht.

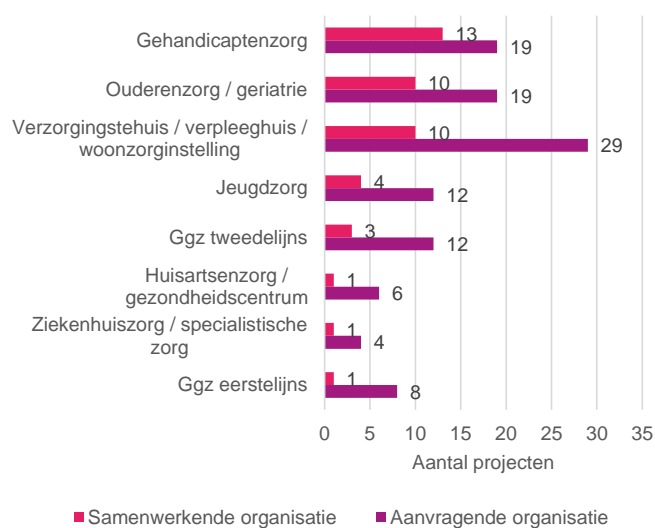
Figuur 18. Aantal aanvragende en samenwerkende organisatie(s) in de sector: Onderwijs (totaal aantal projecten = 23)

In figuur 19 zijn de subgroepen van de aanvragende organisaties in de welzijnssector onder elkaar gezet. De projectleider kan hierbij meerdere aanvragende en samenwerkende organisaties invullen, er is daarom overlap tussen de verschillende genoemde organisaties. Er is een duidelijke verdeling te zien in subgroepen die gebruik hebben gemaakt van samenwerkingsverbanden om het projectdoel te bereiken. Projecten gericht op “jongerenwerk”, “dagbesteding of beschut werk”, “sociaal werk” of wijkteams, zijn vaak samenwerking met andere organisaties aangegaan. In tegenstelling tot projecten behorend bij de subgroep “peuteropvang/kinderopvang”, bij deze groep is een samenwerking niet of nauwelijks voorgekomen. Een kanttekening hierbij is dat de aantallen van deze subgroepen erg klein zijn wat de betrouwbaarheid van deze gegevens negatief beïnvloedt.

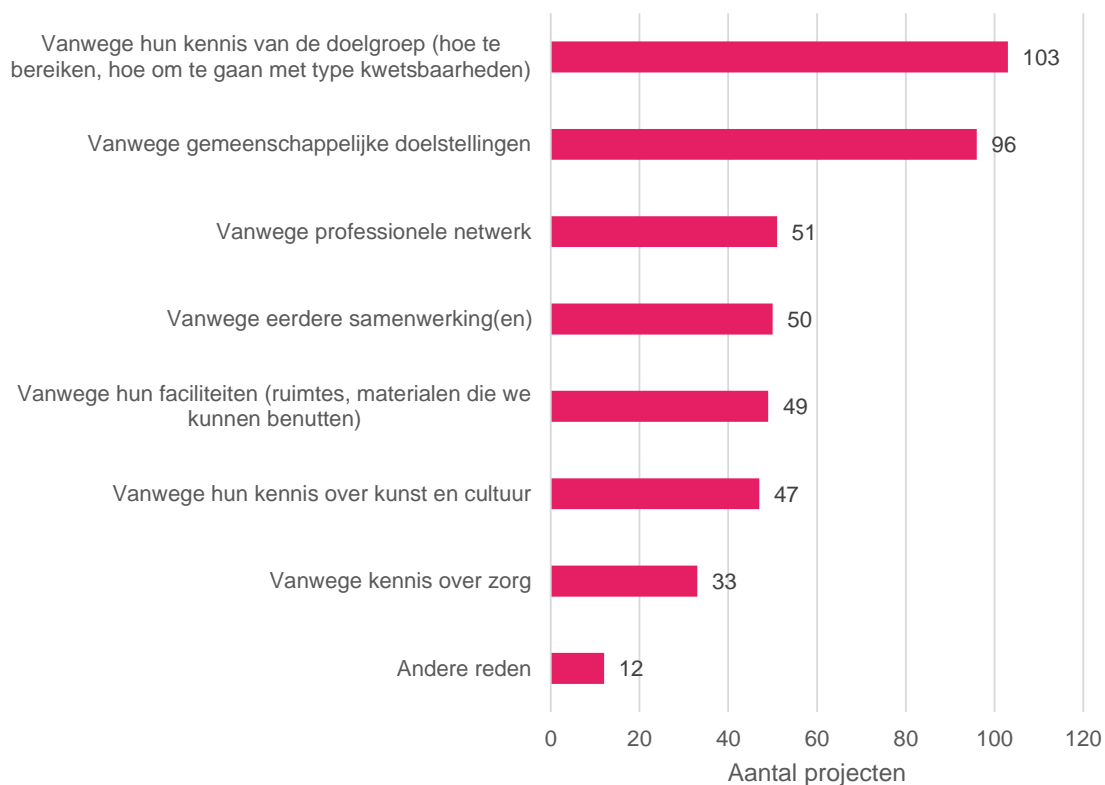
Figuur 19. Aantal aanvragende en samenwerkende organisatie(s) in de sector: Welzijn (totaal aantal projecten = 39)

Ten slotte bevat figuur 20 subgroepen van organisaties die behoren tot de zorgsector. De projectleider kan hierbij meerdere aanvragende en samenwerkende organisaties invullen, er is daarom overlap tussen de verschillende genoemde organisaties. Ook hier is een duidelijk verschil zichtbaar. Projecten binnen de gehandicaptenzorg, ouderenzorg/geriatrie en verzorgingstehuis/verpleeghuis/woonzorginstelling hebben vaker een samenwerkingsrelatie opgezet met andere organisaties om hun doel te bereiken dan projecten binnen de eerstelijns ggz, ziekenhuiszorg/specialistische zorg en huisartsenzorg/gezondheidscentrum. Bij deze groepen komt een samenwerking maar één keer voor per subgroep, maar ook hier geldt dat het aantal aanvragende organisaties klein is.

Figuur 20. Aanvragende en samenwerkende organisatie(s) in de sector: Zorg (totaal aantal projecten = 35)

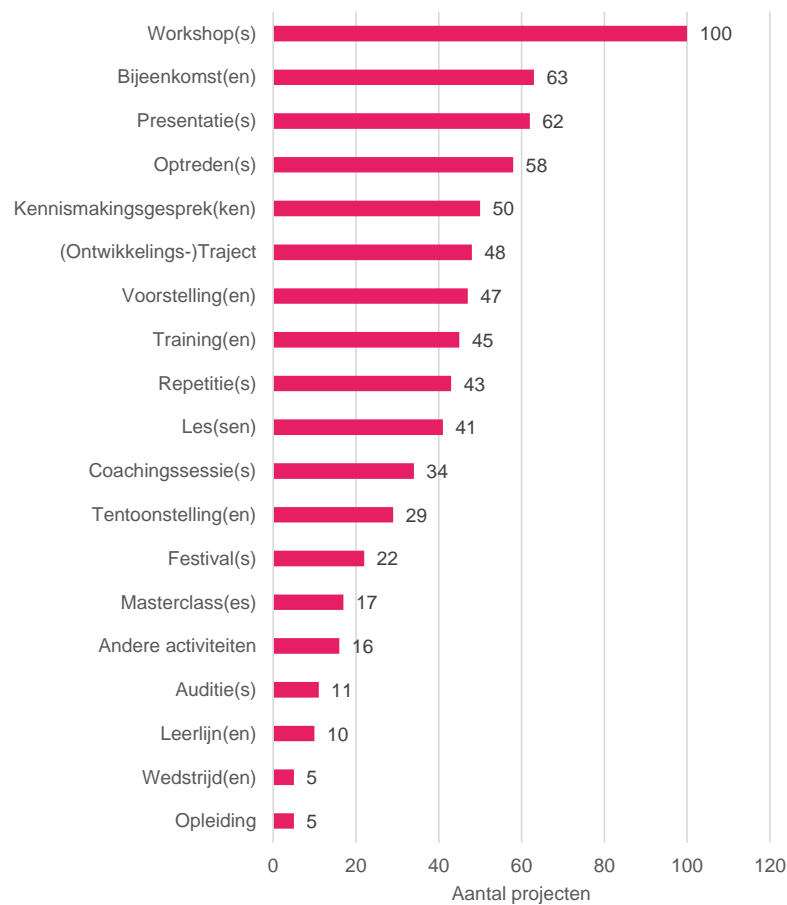
Ook is uitgevraagd wat de reden is geweest om samen te werken met andere organisaties. In figuur 21 hebben we de redenen gevisualiseerd. Daaruit blijkt dat de kennis van de doelgroep en gemeenschappelijke doelstellingen de belangrijkste redenen zijn voor samenwerking. Inhoudelijke redenen zoals kennis van kunst en cultuur en zorg, maar ook eerdere samenwerkingen en het gebruik van faciliteiten scoren lager. Andere genoemde redenen om samen te werken die de projectleiders genoemd hebben, zijn onder meer “vanwege wetenschappelijke kennis”, “door de doelgroep ook te betrekken bij het organiseren van het evenement (in dit specifieke geval gaat het om doven), wordt het succes vergroot”, “goede samenwerking vergroot de kans op een duurzaam voortbestaan” en “de partners’ onderzoeksvaardigheden”.

Figuur 21. Aantal projecten met redenen om samen te werken met andere organisaties (totaal aantal projecten = 114)

2.6.3 Inrichting activiteiten

Aan de projectleiders is gevraagd om een korte samenvatting van het project te geven. Vanwege de grote diversiteit aan projecten en de gedetailleerde omschrijvingen is het niet mogelijk om hier een analyse van te maken die handvaten biedt voor andere projectleiders. De projectenmonitor bevat ook vragen over specifieke onderdelen/aspecten van het project die het mogelijk maken om een beeld te schetsen van de keuzes die projectmakers hebben gemaakt om de doelen te bereiken. Er is gevraagd welke activiteiten onderdeel zijn van het project om de doelen te bereiken. Een project kan uiteraard meerdere activiteiten omvatten. Wij zien terug in de monitor dat inderdaad de meeste projecten meerdere activiteiten omvatten. Het aantal projecten dat een bepaalde activiteit omvat, staat weergegeven in figuur 22. Vooral workshops komen relatief veel voor. Als gekeken wordt naar de combinaties van activiteiten die onderdeel zijn van het project, zien wij vaak de combinatie van het actief beoefenen van cultuur met een voorstelling. Veel van de projecten bevatten de combinatie van workshops, coachingsessies en een voorstelling.

Figuur 22. Aantal keer dat activiteiten onderdeel zijn van een project (totaal aantal projecten = 138)

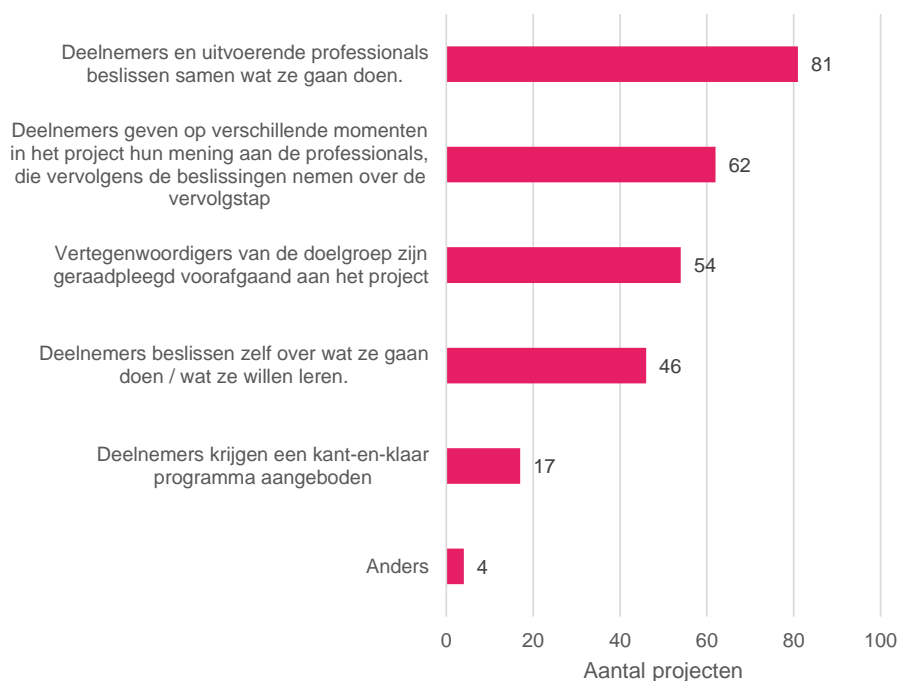
De toelichting bij de optie “anders” bevat onder meer “podcast”, “lezingen”, “onderzoek”, “congres”, “webapp”, “parade”, “danslessen”, “kunstsessies”, “festival”, “radioshow”, “website”, “spelletjes”, “films”, “opnames” en “ontwerpsessies”. Ook geeft een projectleider aan te kijken naar de behoefte van de doelgroep en samen met hen te kijken naar de geschikte activiteit.

Voor een mogelijke volgende analyse van de projectenmonitor is het interessant om te kijken naar de verschillende activiteiten per leeftijdsgroep waar een project zich op richt. Echter zijn veel projecten gericht op meerdere leeftijdscategorieën, wat het lastig maakt om een overlap van de leeftijdscategorie met de activiteit te maken. De vraag naar de activiteiten die onderdeel zijn van het project worden namelijk niet uitgevraagd per leeftijdscategorie waar het project zich op wil richten, maar wordt gevraagd over het gehele project. Als wij een overlap van de activiteiten met de leeftijdscategorieën zouden willen maken, kan dat enkel voor die projecten die 1 leeftijdscategorie hebben ingevuld. Echter gaat het hierbij om een klein aantal projecten. Mochten er meerdere projecten toegevoegd worden aan de monitor, dan zou gekeken kunnen worden of de aantallen dusdanig groot zijn dat het mogelijk is om de overlap tussen de activiteiten en de leeftijdscategorie waar het project zich op wil richten te analyseren.

2.6.4 Rol van de doelgroep

Naast samenwerking met andere organisaties is ook de samenwerking met de doelgroep belangrijk. In de projectenmonitor is geïnventariseerd welke rol de doelgroep krijgt tijdens de voorbereiding en uitvoering van het project. figuur 23 laat zien hoe deze rol in de verschillende projecten ingevuld is. De toelichting die gegeven wordt bij deze vraag is over het algemeen een gedetailleerde omschrijving van de rol van de doelgroep. Omdat deze antwoorden project specifiek zijn, is het analyseren hiervan gecompliceerd.

Uit de gegeven toelichtingen bij deze vraag, valt niet een algeheel beeld te schetsen van de rol van de doelgroep, anders dan hoe die in figuur 23 te zien is. Iedere doelgroep en ieder project vereist maatwerk en synergie tussen de partijen. De toelichtingen bij het kopje “anders” gaan vaak over het toepassen van maatwerk en het betrekken van de doelgroep en de organisaties in het project.

Figuur 23. Invulling rol van de doelgroep in projecten (totaal aantal projecten = 93)

2.6.5 Betrokken professionals en vrijwilligers

De deelnemers blijken vaak in samenwerking met de professionals te beslissen over wat ze gaan doen, of geven tijdens het project hun mening aan de professionals. Vervolgens nemen zij dat in de vervolgstappen voor de uitvoering mee. Het komt minder vaak voor dat de deelnemers een kant-en-klaar programma aangeboden krijgen.

Ook beoogt de projectenmonitor het aantal betrokken professionals en vrijwilligers per project in kaart te brengen. In tabel 2 staan deze aantallen.

Professionals	Aantal
Gemiddeld aantal (uit de projectbegroting betaalde) professionals betrokken bij het project	13
Minimaal aantal (uit de projectbegroting betaalde) professionals betrokken bij het project	0
Maximaal aantal (uit de projectbegroting betaalde) professionals betrokken bij het project	150
Vrijwilligers	Aantal
Gemiddelde aantal vrijwilligers betrokken bij het project	22
Minimaal aantal vrijwilligers betrokken bij het project	0
Maximaal aantal vrijwilligers betrokken bij het project	980

Tabel 2. Aantal betrokken professionals en vrijwilligers per project (totaal aantal projecten = 131)

Er zijn grote verschillen tussen de projecten wat betreft het aantal professionals en vrijwilligers. Er zijn projecten die zonder professionals of vrijwilligers werken en er zijn projecten waaraan bijna 1.000 vrijwilligers deelnemen. Dit kan te maken hebben met het feit dat er in de regeling meerdere sporen zijn waarvoor projectleiders hun project kunnen aanmelden. Spoor 1 heeft betrekking op de kleinschalige projecten, spoor 2 op de middelgrootschalige projecten en spoor 3 op de grote en vaak meerjarige projecten.

2.6.6 Financiering

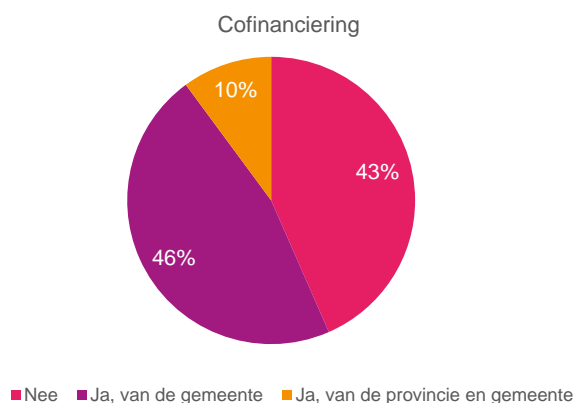
De projectenmonitor wil tevens inzicht verschaffen in de financiële lasten en financiële bijdrage van het Fonds Cultuurparticipatie. Deze financiële kengetallen zijn weergegeven in tabel 3. De bedragen zijn afgerond op honderden euro's.

Lasten	Bedrag
Gemiddelde totale begrote lasten	€ 161.100
Minimale totale begrote lasten	€ 0
Maximale totale begrote lasten	€ 2.342.000
Bijdrage FCP	Bedrag
Gemiddelde financiële bijdrage van het FCP	€ 96.200
Minimale financiële bijdrage van het FCP	€ 0
Maximale financiële bijdrage van het FCP	€ 500.000

Tabel 3. Financiële lasten en bijdrage van het Fonds Cultuurparticipatie (totaal aantal projecten = 133)

De verscheidenheid in de financiële kengetallen tussen de projecten is groot. Er lijken projecten te zijn die geen kosten maken en er zijn projecten die meer dan twee miljoen euro aan kosten hebben. Net als hierboven genoemd bij het aantal vrijwilligers en professionals, kunnen de grote verschillen in de lasten en bijdrage vanuit het FCP deels verklaard worden door het feit dat de bedragen en bijdragen tussen de verschillende sporen grote verschillen kennen.

De projectenmonitor brengt in kaart of er bij de projecten sprake is van cofinanciering door de gemeente, de provincie of allebei. Figuur 24 toont dat er bij 43% van de projecten geen sprake is van cofinanciering. De helft van de projecten krijgt een bijdrage van de gemeente waarbij een deel van die projecten ook nog een bijdrage krijgt van de provincie.

Figuur 24. Mate van cofinanciering bij projecten (totaal aantal projecten = 88)

In het kaartje hieronder is te zien in welke gemeenten er projecten zijn waarbij sprake is van cofinanciering door gemeente en/of provincies. Binnen een gemeente kunnen er meerdere projecten zijn waarbij cofinanciering heeft plaatsgevonden. In de provincies Drenthe, Flevoland en Zeeland komen geen projecten met cofinanciering door gemeenten en/of provincies voor.

Figuur 25. Gemeenten met projecten waarbij sprake is van cofinanciering door gemeente en/of provincies

3 Reflectie op afgeronde projecten

De volgende analyses gaan over de vragen die betrekking hebben op de afgeronde projecten en waarvoor de reflectieverslagen zijn ingevuld. Omdat de meeste projecten in de projectenmonitor nog lopen, zijn daar nog geen reflectiegegevens over beschikbaar. Daardoor zijn de aantallen projecten in dit hoofdstuk kleiner dan in het voorgaande hoofdstuk. Als er in dit hoofdstuk gesproken wordt over individuele reflectieverslagen van deelnemers hebben wij het enkel over de gegevens die in de projectenmonitor staat. De reflectieverslagen die projectleiders zelf kunnen uitdelen aan de deelnemers en uploaden in de projectenmonitor zijn niet meegenomen in de analyses.

3.1 Wat is er volgens de projectleiders bereikt met het project in termen van het bereiken van de doelen en de doelgroep?

In tabel 4 zijn de gemiddelde, minimum en maximum rapportcijfers te zien die professionals en deelnemers aan de projecten hebben gegeven. Wel moet hierbij een kanttekening worden gemaakt dat eerst per project een gemiddeld rapportcijfer is berekend, waarop tabel 4 is gemaakt. Per project is echter het gemiddelde gebaseerd op een ander aantal individuele reacties. Bij sommige projecten is dit maar 1 persoon, terwijl dit voor andere projecten om meer dan 10 personen gaat. Er is te zien dat de zowel de gemiddelden, als het minimum en maximum rapportcijfer, grotendeels overeenkomen tussen de professional en de deelnemer.

	Professional	Deelnemer
Gemiddeld rapportcijfer	8,3	8,1
Minimum rapportcijfer	6	6
Maximum rapportcijfer	10	10
Aantal projecten	49	27

Tabel 4. Rapportcijfers gegeven door professionals en deelnemers

Projectleiders geven over het algemeen aan dat zij meer hebben bereikt dan zij op voorhand hadden gedacht. Doordat alle projecten verschillend van aard zijn, zijn ook de resultaten verschillend. Desondanks komt meerdere malen naar voren dat er langdurige samenwerkingsverbanden zijn opgezet, waarbij de partners expliciet aangeven ook na het project met elkaar te willen blijven werken. Dit betekent in enkele projecten dat er een brug geslagen is tussen twee werelden. Daarnaast blijkt uit meerdere evaluaties dat de projecten een diverse doelgroep hebben bereikt. Deelnemers vanuit verschillende economische en culturele achtergronden zijn samengekomen. Ten slotte blijkt uit de resultaten dat deelname aan het project erg waardevol is geweest voor jongeren. Ten eerste omdat de jongeren door de projecten op een laagdrempelige manier met cultuur in contact komen. Ten tweede zien projectleiders dat jongeren veel hebben geleerd. Een citaat van een van de projectleiders:

“De 20 jongeren hebben een onvergetelijke reis gemaakt. Vanaf de start van het project kwamen de jongeren terecht in een veilige omgeving, waarin even niets hoefde, waarin het niet uitmaakte waar zij vandaan kwamen en wat ze wel of niet hadden gedaan. Een nieuwe frisse, start, met ruimte voor plezier door middel van podiumkunsten. Waarin ze gehoord werden zonder oordeel. We hebben ook verschillen overbrugd, aangezien iedereen uit verschillende problematiek kwam, maar ook respect leerde opbrengen voor elkaars verhalen. Uiteindelijk stond daar een krachtige groep op het toneel hun eigen persoonlijke verhaal te vertellen”.

3.2 Welke leeftijdscategorie (en andere kenmerken) en hoeveel deelnemers zijn bereikt door de projectaanvragers?

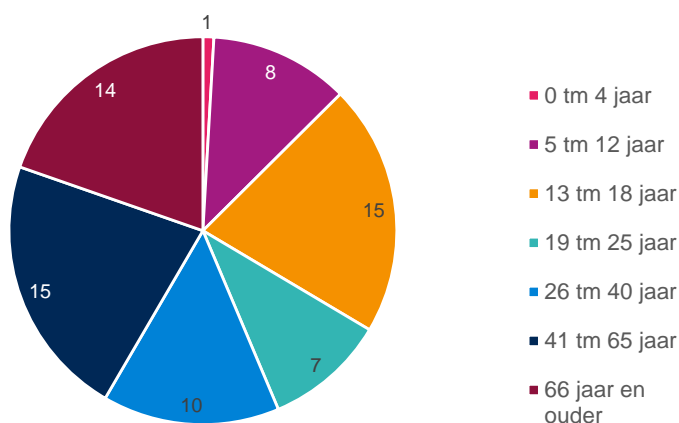
In tabel 5 staat het gerealiseerde aantal unieke deelnemers en bezoekers per project.

Aantal unieke deelnemers	-
Gemiddelde	389
Minimaal	12
Maximaal	5039
Aantal unieke bezoekers	
Gemiddelde	1816
Minimaal	0
Maximaal	15500

Tabel 5. Aantal unieke deelnemers en bezoekers (totaal aantal projecten = 50)

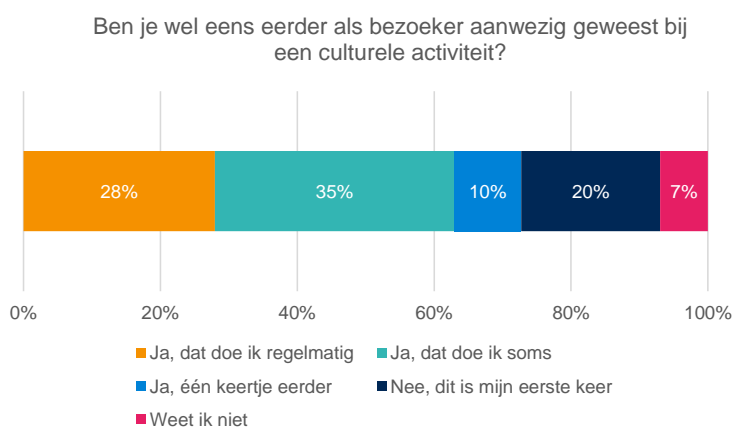
Het cirkeldiagram in figuur 26 geeft weer welke leeftijdscategorieën zijn bereikt met de projecten. Dit diagram is samengesteld op basis van de ingevulde vragenlijsten door de deelnemers/bezoekers van de projecten. Hierbij is gebruik gemaakt van de reflectievragenlijst voor deelnemers zoals die in de projectenmonitor staat. De reflectieverslagen die projectleiders zelf uitdelen en uploaden in de projectenmonitor zijn hierbij niet meegenomen.

In de projectenmonitor is aan de projectleiders niet de vraag gesteld hoeveel mensen per leeftijdscategorie hebben meegedaan aan het project of het project hebben bezocht. Omdat de respons op de reflectieverslagen van deelnemers relatief laag is, is het lastig om op basis van figuur 26 uitspraken te doen over welke leeftijdsgroepen uiteindelijk bereikt zijn. Veel projecten zijn gericht op jongeren, echter is dat minder goed zichtbaar in figuur 26. Dit komt onder meer doordat het aantal reacties vanuit deelnemers per project laag is, waardoor het een minder representatief beeld geeft van de leeftijden van de deelnemers die aanwezig waren bij het project. Verder is het aantal projecten waarvoor er reflectieverslagen van deelnemers beschikbaar zijn ook kleiner dan het aantal projecten waarvoor de beoogde leeftijdscategorieën zijn ingevuld door de projectleider aan het begin van het project.

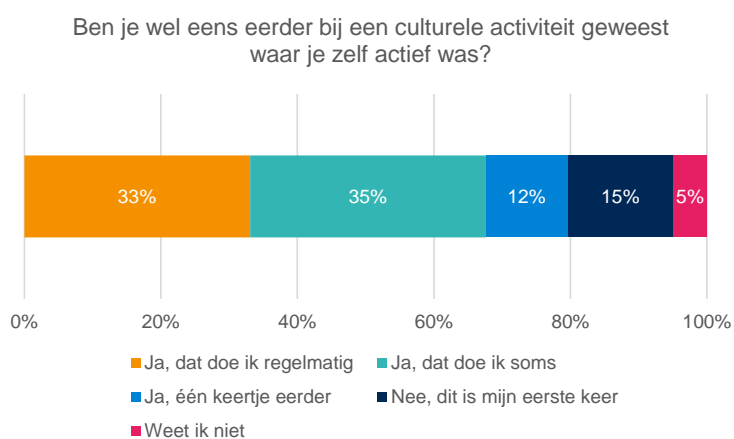

Figuur 26. Bereikte leeftijdscategorieën op basis van de ingevulde reflectieverslagen door de deelnemer (totaal aantal projecten = 38)

In de individuele vragenlijst aan de deelnemers wordt gevraagd of zij al eerder als bezoeker aanwezig zijn geweest bij een culturele activiteit. In figuur 27 en figuur 28 is te zien dat de meerderheid van de deelnemers aan de projecten al eerder een culturele activiteit heeft bezocht of hieraan heeft deelgenomen.

Figuur 27. Ben je wel eens eerder als bezoeker aanwezig geweest bij een culturele activiteit? (aantal deelnemers = 143; aantal projecten = 21)

Figuur 28. Ben je wel eens eerder bij een culturele activiteit geweest waar je zelf actief was? (aantal deelnemers = 143; aantal projecten = 21)

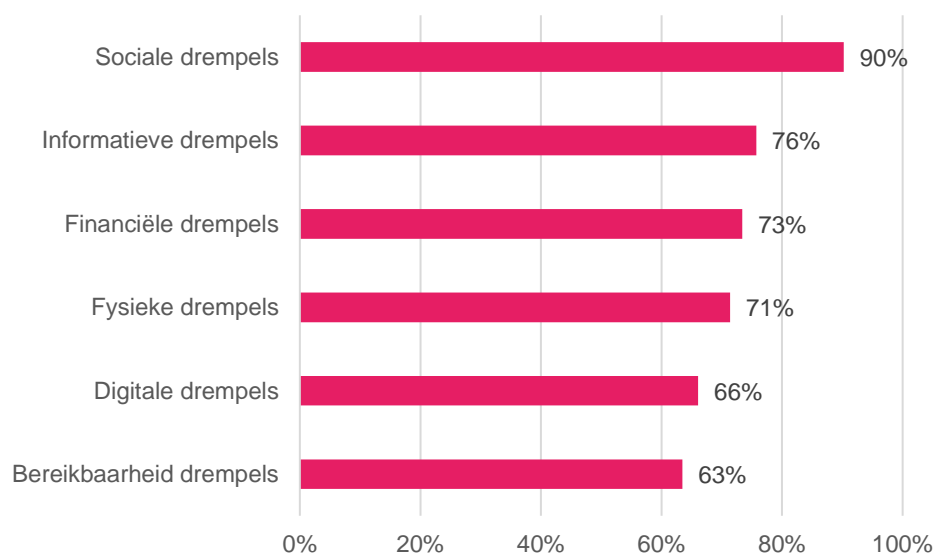
3.3 Welke drempels voor cultuurdeelname zijn verlaagd?

In de projectenmonitor zijn vragen opgenomen in welke mate het project volgens de professional en de projectleider, heeft bijgedragen aan het verlagen van een aantal drempels voor cultuurdeelname. De professional beantwoordt in de projectenmonitor deze vragen op een vijfpuntsschaal waarbij de professional kan aangeven of het project niet, beetje, redelijk, grotendeels of helemaal heeft bijgedragen aan het verlagen van een specifieke drempel. In tabel 6 staat welke drempels verlaagd zijn op basis van de door de projectleider ingevulde verslagen.

Drempel wel/niet weggenomen	Fysieke drempels	Bereikbaarheid drempels	Informatieve drempels	Sociale drempels	Financiële drempels	Digitale drempels
Niet van toepassing	21	14	5	2	8	14
Niet weggenomen	0	1	0	0	3	2
Beetje weggenomen	4	2	7	2	4	4
Redelijk weggenomen	9	8	13	9	1	10
Grotendeels weggenomen	12	18	18	22	16	16
Helemaal weggenomen	2	5	5	13	16	2

Tabel 6. Aantal projecten per mate van verlaging van de drempels voor cultuurdeelname, volgens de professional. (totaal aantal projecten = 57)

Figuur 29 laat zien hoeveel procent van de professionals vindt dat de drempels voor cultuurdeelname gemiddeld verlaagd zijn.

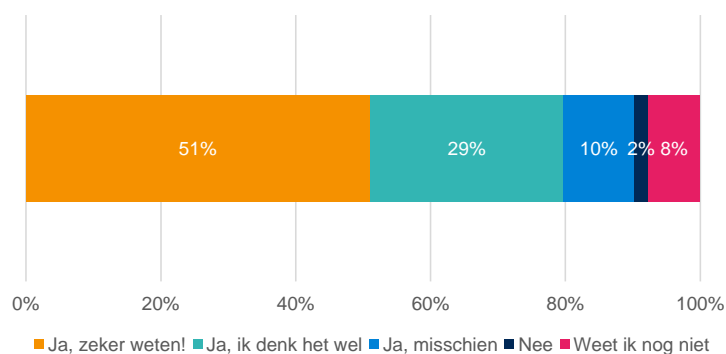

Figuur 29. Mate van verlaging van drempels volgens de professionals (totaal aantal projecten = 60)

In hoeverre de deelnemers zelf vinden dat de drempels zijn verlaagd is weergegeven in hoofdstuk 3.4.

Naast de vragen of de deelnemer eerder een culturele activiteit heeft bezocht of actief is geweest bij een culturele activiteit, wordt er in de projectenmonitor ook gevraagd of de deelnemer van plan is vaker naar dit soort activiteiten te gaan. De resultaten hiervan zijn in figuur 30 te zien. De figuur geeft duidelijk weer dat een grote meerderheid vaker mee wil gaan doen aan dit soort activiteiten. Redenen die de deelnemers hiervoor geven zijn onder anderen dat ze het erg gezellig vonden, dat ze aan zichzelf konden werken en dat ze nieuwe mensen leerden kennen. Redenen waarom de deelnemers niet vaker mee gaan doen aan dit soort activiteiten zijn onder meer het feit dat de deelnemer vaak moet werken op de dagen waarop de activiteit plaatsvindt, of dat het er aan ligt welke mensen er de volgende keer bij zijn.

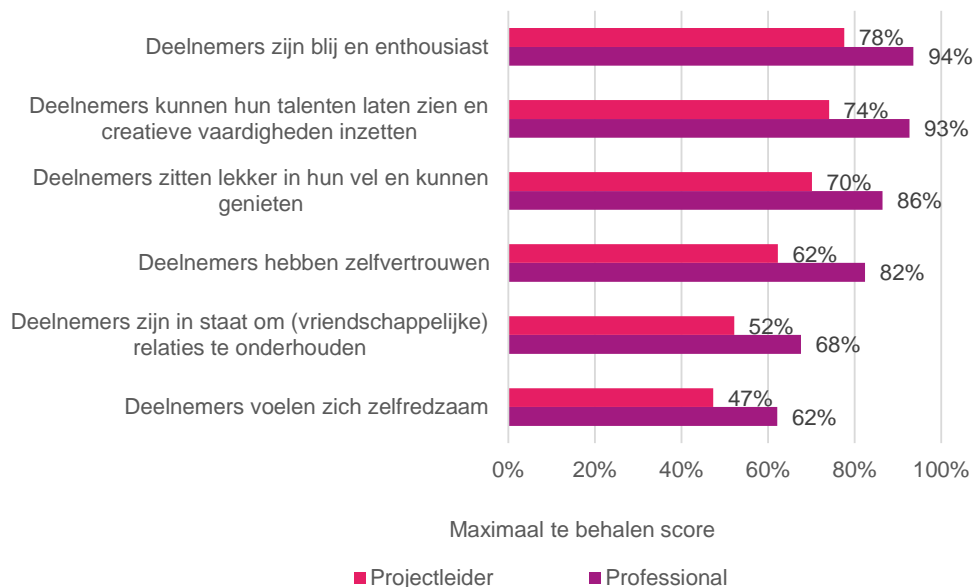
Denk je dat je vaker gaat meedoen aan dit soort activiteiten?

Figuur 30. Denk je dat je vaker gaat meedoen aan dit soort activiteiten? (aantal deelnemers = 143; aantal projecten = 21)

3.4 Hebben de projecten bijgedragen aan talentontwikkeling en positieve gezondheid van de deelnemers?

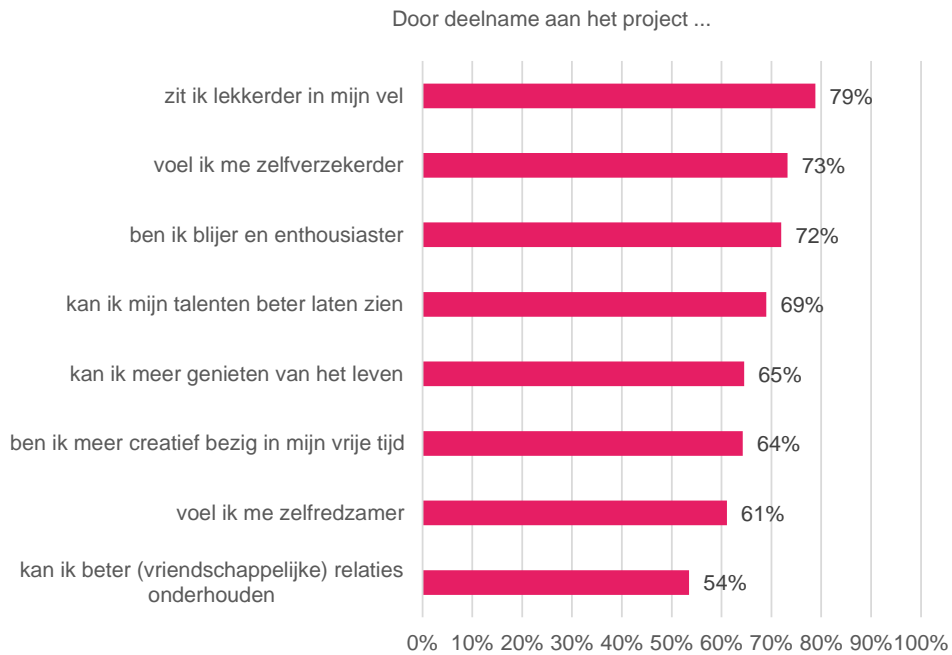
In de projectenmonitor zijn vragen opgenomen over de mate waarin het project volgens de professional en de projectleider, heeft bijgedragen aan een aantal aspecten van deelnemers. Deze aspecten zijn weergegeven in figuur 31.

Figuur 31. Effect van het project op de deelnemers volgens de projectleider en professional (totaal aantal projecten = 57 (projectleider) en 62 (professional))

Uit figuur 31 blijkt dat de projectleider en de professional vergelijkbare effecten op de deelnemers hebben waargenomen. Zo zien bijvoorbeeld zowel de projectleiders als de professionals dat deelnemers blij en enthousiast zijn tijdens het project. Wat opvalt in de resultaten is dat professionals consequent een hogere score hebben gegeven op de kenmerken dan projectleiders. Dit kan komen doordat er voor deze analyse gebruikt is gemaakt van het bestand met de gemiddelde waarden per project en waarbij er niet gekeken is naar de onderliggende individuele verslagen per project. In het algemene bestand met de gemiddelde waarden zijn de waarden van de professionals genoteerd op basis van een vijfpuntsschaal, terwijl de waarden vanuit de projectleiders in een percentage van 0-100% zijn genoteerd. Doordat wij de schalen vergelijkbaar hebben gemaakt voor de professional en de deelnemer, lijkt het erop dat de professional consequent een hogere score geeft. In een mogelijk volgende analyse van de monitor kan er gekeken worden naar de individueel ingevulde verslagen waarbij voor zowel de professional als voor de projectleider een vijfpuntsschaal is gebruikt. Op die manier kan er een betere vergelijking worden gemaakt tussen deze 2 groepen. Als er gekeken wordt naar de individueel ingevulde verslagen door de professionals, kan er tevens een onderscheid worden gemaakt in de effecten op de deelnemer naar de sector waarin de professional werkzaam is. Een verklaring van een zorgprofessional kan namelijk anders zijn dan die van iemand werkzaam in de cultuursector. Dit is een interessante verdieping van de analyse en kan extra zinvolle inzichten bieden. Het verdient de aanbeveling om dit mee te nemen in een mogelijk volgende analyse van de monitor.

Ook de deelnemers hebben aangegeven wat het effect op hen persoonlijk geweest is. Hierbij is alleen naar de ingevulde reflectieverslagen van deelnemers gekeken die zijn ingevuld in de projectenmonitor. Er is gekeken naar het gemiddelde beeld per project, in plaats van de individueel ingevulde verslagen. Een deel van de onderwerpen komt overeen met de aspecten waarop de professional en de projectleider gereflecteerd hebben, maar daarnaast zijn er ook enkele aspecten uniek voor de deelnemers. De resultaten zijn in figuur 32 samengevat.

Figuur 32. Reflectie van deelnemers op deelname aan het project (totaal aantal projecten = 39; totaal aantal deelnemers = 136)

Voor zover de aspecten waarop de deelnemers hebben gereflecteerd overeenkomen met de aspecten waarop de professionals en projectleider gereflecteerd hebben, blijkt dat zij nagenoeg dezelfde aspecten herkennen. Zowel projectleiders en professionals als deelnemers herkennen dat deelnemers door deel te nemen aan het project lekkerder in hun vel zitten, zich zelfverzekerder voelen zij blijer en enthousiaster zijn. Projecten lijken het grootste effect te hebben op de aspecten die betrekking hebben op de deelnemers zelf. Zo geeft één van de deelnemers aan:

"Door de activiteiten ben ik met ander soort mensen in aanraking gekomen. Dat geeft mij een goed gevoel. Ze luisteren ook naar mij en zien mij ook staan".

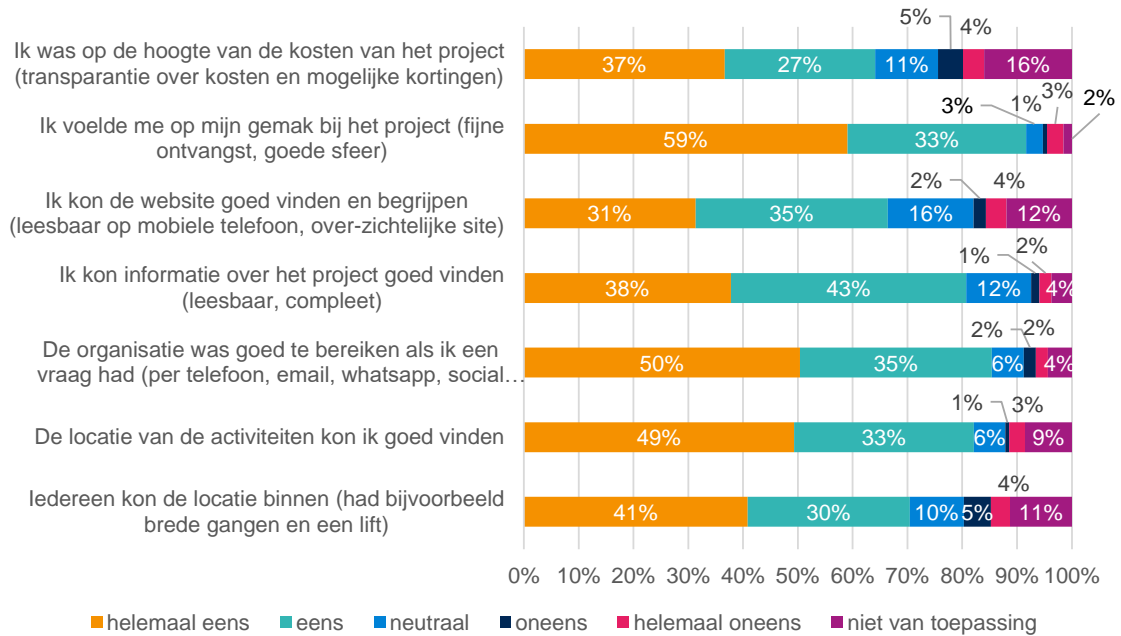
Aspecten waarbij interactie tussen deelnemers en andere personen een rol speelt (zelfredzaamheid en het onderhouden van relaties) scoren lager. Als toelichting blijkt uit de antwoorden van de projectleiders, professionals en deelnemers dat de projecten hebben bijgedragen aan talentontwikkeling en positieve gezondheid. Deelnemers geven in algemene zin aan dat zij door het project veel hebben geleerd en het hebben ervaren als een fijne tijd. Aanvullend daarop blijkt dat deelnemers via de projecten leren om relaties met andere personen aan durven te gaan.

"Ik ben een veel minder verlegen persoon dan vroeger. Ik spreek mensen veel makkelijker aan. Ik blijf steeds leren".

Een projectleider suggereert in zijn toelichting om de talentontwikkeling en positieve gezondheid van de deelnemers in de toekomst te blijven stimuleren. Hiervoor zouden de projecten vaker plaats kunnen/moeten vinden, zodat er continuïteit ontstaat.

Naast de vragen over het effect van het project op de deelnemer wordt er ook gevraagd in hoeverre de deelnemer het eens is met een aantal stellingen. Deze stellingen zijn weergegeven in figuur 33 en laten zien dat de meeste deelnemers het met de stellingen eens zijn. Figuur 33 is gebaseerd op de individuele reacties van de deelnemers, in plaats van de gemiddelden per project. Echter zijn hierbij de reflectieverslagen die de projectleiders zelf hebben uitgedeeld aan de deelnemers niet meegenomen. Voorbeelden van toelichtingen die door de deelnemers gegeven zijn, zijn onder meer dat het project minder toegankelijk was voor rolstoelgebruikers, dat de locatie minder goed te vinden was, dat alles juist goed geregeld was of dat het kosteloos was.

In welke mate ben je het eens met onderstaande stellingen?

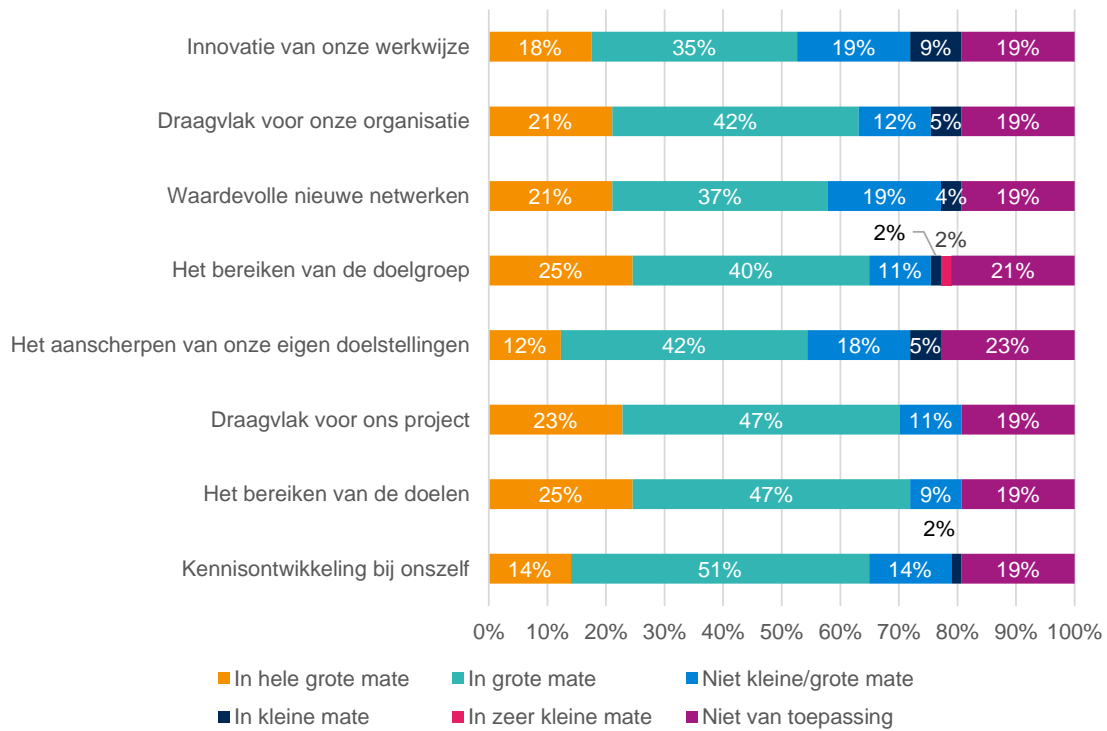

Figuur 33. In welke mate ben je het eens met de onderstaande stellingen? (aantal deelnemers = 140).

3.5 Zijn er duurzame samenwerkingsverbanden ontstaan tussen instellingen uit het cultureel- en sociaal domein? Waarom wel/niet?

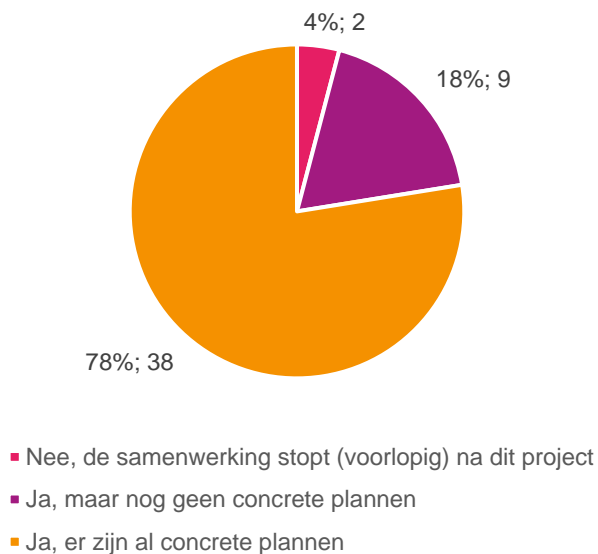
In de projectenmonitor wordt er aan de projectleiders gevraagd in welke mate de samenwerking voor hun organisatie heeft bijgedragen aan een aantal aspecten. Deze aspecten zijn weergegeven in figuur 34 en laat zien dat “draagvlak voor ons project” en “kennisontwikkeling bij onszelf” belangrijke aspecten zijn.

In welke mate heeft de samenwerking voor jullie organisatie bijgedragen aan de volgende aspecten?

Figuur 34. In welke mate heeft samenwerking voor jullie organisatie bijgedragen aan de volgende aspecten (aantal projecten = 57)

Voor het bekijken van het effect van de projecten of mogelijke vervolgprojecten (voor zover het project zich daarvoor leent) kan het van belang zijn dat er duurzame samenwerkingsverbanden ontstaan tussen instellingen uit het cultureel en sociaal domein. In de projectenmonitor is hierover eveneens een vraag gesteld. Deze vraag is ook sterk verbonden met duurzame financiering. De resultaten hiervan zijn weergegeven in figuur 35.

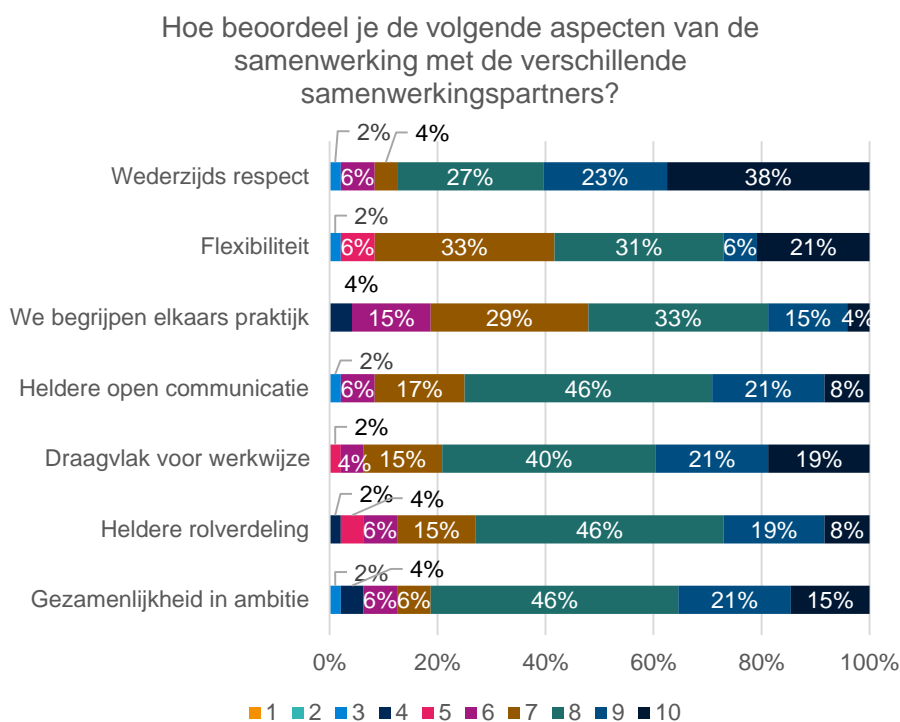

Figuur 35. Percentage en aantal projecten waarbij duurzame samenwerkingsverbanden zijn ontstaan tussen instellingen uit het cultureel en sociaal domein (totaal aantal projecten = 49)

Bij het merendeel van de projecten zijn er concrete plannen gemaakt om duurzame samenwerkingsrelaties te realiseren. De antwoordoptie “daar hebben we het nog niet over gehad” is door geen projectleider aangekruist bij het beantwoorden van deze vraag. Ondanks dat de concrete invulling van de vervolgstap per project verschilt, geven projectleiders over het algemeen aan dat zij het belang zien van een duurzame samenwerkingsrelatie omdat de domeinen van elkaar kunnen leren. Andere toelichtingen die worden gegeven zijn onder meer dat er nog gekeken wordt naar de juiste aanpak voor het vervolg, dat er andere partners/organisaties zich ook willen gaan aansluiten bij dit project of dat de samenwerking wordt doorgezet omdat de deelnemers erg enthousiast waren.

De projectenmonitor bevat de vraag waarbij projectleiders bepaalde aspecten met betrekking tot het samenwerken met partners beoordelen, door het geven van een cijfer van 1 tot en met 10. Dit is inzichtelijk gemaakt in figuur 36. Het begrijpen van elkaars praktijk wordt vaker als minder belangrijk gezien. De meeste projectleiders geven aan dat zij “wederzijds respect” en “gezamenlijk ambitie” belangrijke aspecten vinden.

Figuur 36. Hoe beoordeel je de volgende aspecten van de samenwerking met de verschillende samenwerking? (aantal projecten = 48)

De belangrijkste stimulerende factoren in de samenwerking vatten we hieronder samen:

- Bevlogen professionals en een hoge mate van betrokkenheid bij deelnemende organisaties;
- Vaste projectambassadeurs die positieve ervaringen delen en collega's enthousiasmeren;
- Commitment, flexibiliteit en respect voor elkaars expertise;
- Korte communicatielijnen.

Een toezegging om het project financieel te blijven subsidiëren, helpt volgens de projectleider om de samenwerking structureel vorm te blijven geven. Bij de projecten waar nog geen concrete vervolgplannen zijn speelt onzekerheid in verband met de coronapandemie een grote rol of zijn de projectleiders zoekende in de juiste aanpak voor een vervolgstap. De belangrijkste belemmerende factoren in de samenwerking zijn:

- Nationale beperkingen met betrekking tot het coronabeleid;
- Tijdgebrek en personeelstekort;
- Niet genoeg tijd nemen om het plan van aanpak met betrokkenen te bespreken;
- Het ontbreken van een vast aanspreekpunt.

Er zijn ook projecten waarbij de samenwerking (voorlopig) stopt na afronding. Dit komt omdat prioriteiten zijn verschoven, waardoor er geen doorontwikkeling van het project is geweest of de financiering van het project is gestopt waardoor er geen mogelijkheden meer zijn.

“We willen graag verder met het project, maar zullen hier opnieuw fondsen voor moeten werven”.

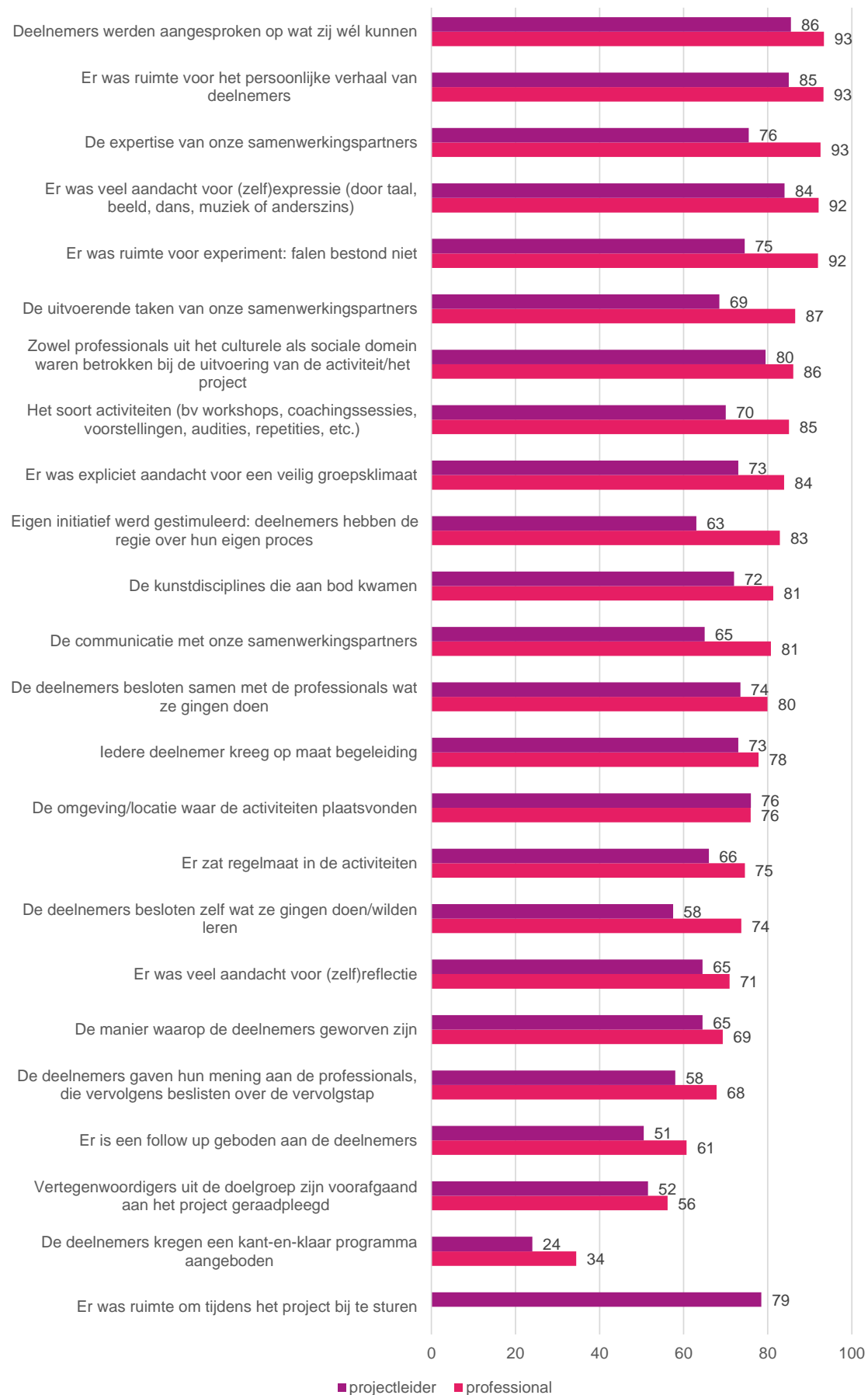
3.6 Welke elementen uit de gekozen aanpakken hebben bijgedragen aan het bereiken van welke doelgroepen en doelen?

De projectenmonitor gaat in op het bereiken van de doelgroep en hun doelen. Hiervoor is een aantal (dezelfde) stellingen voorgelegd aan zowel de professional als de projectleider. Aan de projectleider is daarnaast gevraagd of er nog ruimte was om tijdens het project bij te sturen.

Uit de antwoorden blijkt dat er een aantal elementen is die bijdragen aan het behalen van de projectdoelen:

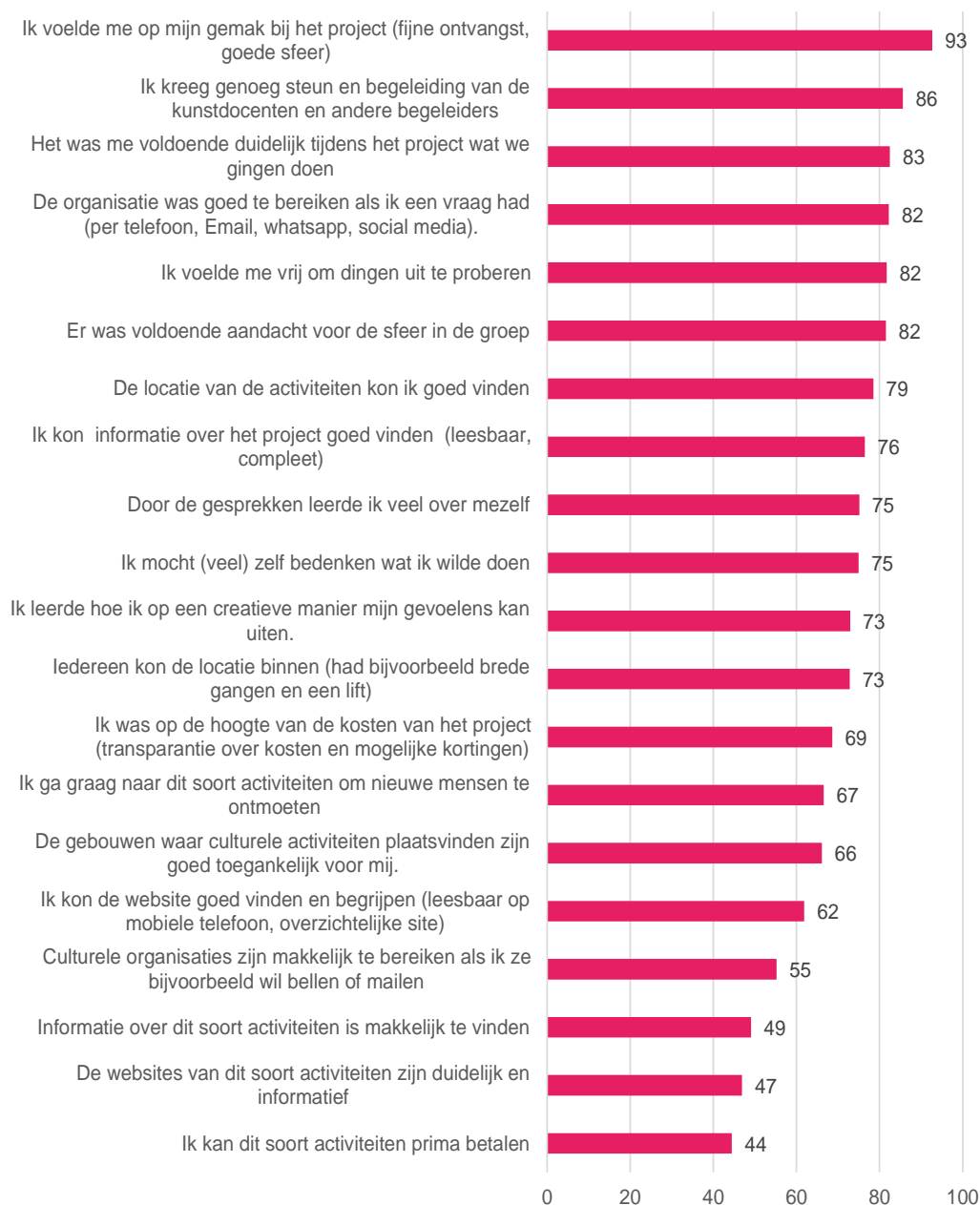
- a. Het werkt stimulerend wanneer deelnemers worden aangesproken op wat zij wel kunnen in plaats van te focussen op zaken waar zij nog niet goed in zijn;
- b. Er dient ruimte te zijn voor het persoonlijke verhaal van de deelnemers.
- c. Aandacht hebben voor zelfexpressie (door taal, beeld, dans, muziek of anderszins) heeft een positief effect.

Figuur 37 bevat een uitgebreide uitwerking van elementen die bijdragen aan het behalen van projectdoelen volgens de projectleider en professional.

Figuur 37. Elementen die bijdragen aan het bereiken van de doelen en doelgroep volgens de projectleider en professionals. (totaal aantal projecten) = 57 (projectleider) en 62 (professional)

De projectenmonitor biedt input om te beoordelen in welke mate de projecten bijgedragen hebben aan de doelstellingen van de deelnemers. Aan hen is een aantal stellingen voorgelegd waarbij zij kunnen aangeven in hoeverre ze het met de stelling eens zijn. Voor het analyseren van deze vraag hebben wij naar de gemiddelden per project gekeken in plaats van de individuele reacties. Dit is de reden dat wij werken met het percentage dat het met een stelling eens is, in plaats van dat wij kijken naar de vijfpuntsschaal die gebruikt wordt in de individuele reacties. Uit de antwoorden blijkt dat het voor deelnemers belangrijk is dat zij zich op hun gemak voelen bij het project, ze genoeg steun en begeleiding ontvangen en dat zij tijdens het project voldoende duidelijkheid hebben over wat ze gaan doen. In figuur 38 zijn de uitgebreide ervaringen van de deelnemers weergegeven.

Figuur 38. Elementen die bijdroegen aan het bereiken van de doelen en doelgroep volgens de deelnemer (totaal aantal projecten = 35)

Een belangrijke factor in het bijdragen aan het bereiken van de doelen en doelgroep, naast de hierboven genoemde elementen, is een succesvolle werving van deelnemers. Dit zegt namelijk iets over de mate waarin de verschillende wervingsmethodes ook leiden tot deelnemers voor het project. figuur 39 is gemaakt op basis van de individuele reflectieverslagen van deelnemers. De deelnemers kunnen meerder opties aangeven waardoor zij wisten van dit evenement. Het horen over het evenement van vrienden/kennissen/familie/collega's is de manier waarop de meeste deelnemers van dit evenement wisten. Voorbeelden die worden genoemd bij de categorie "anders" zijn krant/tv, e-mail, via begeleiding bij een andere organisatie, via een vrijwilligersorganisatie, huisarts, buurtteam of praktijkondersteuner.

In hoofdstuk 2.6.1 gaven projectleiders aan zich vooral te focussen op werving via samenwerkingspartners, via social media en via de website. Deze kanalen werden echter minder vaak benoemd door de deelnemers als de manier waarop zij over het evenement hoorden. Hierbij moet worden vermeld dat figuur 39 gemaakt is op basis van de individuele verslagen van deelnemers, en niet op basis van de gemiddelden per project. Dit betekent dat projecten waarbij meerdere deelnemers het verslag hebben ingevuld een groot deel uitmaken van de genoemde aantallen in figuur 39. figuur 15 in hoofdstuk 2.6.1 is gemaakt op basis van de antwoorden van de projectleider van de projecten, wat betekent dat daarbij elk project 1 keer is meegeteld in dat figuur. Het aantal projecten dat is meegenomen in figuur 39 is tevens lager dan dat in figuur 15 in 2.6.1. Dit komt omdat er niet voor alle projecten ingevulde reflectieverslagen van deelnemers zijn of dat projecten die meegenomen zijn in hoofdstuk 2.6.1 nog niet zijn afgerond.

Figuur 39. Hoe wist je dat de activiteit er was? (aantal deelnemers = 144; aantal projecten 21)

Wanneer we de antwoorden opsplitsen in elementen die bijdragen aan het bereiken van de *doelgroepen* en *projectdoelen*, kunnen we uit de toelichtingen van professionals, projectleiders en deelnemers nog enkele inzichten benoemen die hieraan bijdragen:

Hieronder staan de belangrijkste inzichten om doelgroepen te bereiken:

- a. Deelnemers werven via het netwerk van de deelnemers;
- b. Sociale partners betrekken bij het werven van kwetsbare burgers;
- c. Een persoonlijke aanpak zorgt voor commitment bij de deelnemers en inspireert anderen;
- d. Contacten via social media en whatsapp laten verlopen.

De belangrijkste inzichten om de projectdoelen te bereiken zijn:

- a. Flexibel zijn met nodige aanpassingen in het project;
- b. Deelnemers de regie geven over de activiteiten en uitvoering van het project;
- c. Het aanspreken van talent geeft vertrouwen, eigenwaarde en hoop aan deelnemers;
- d. Een veilige omgeving creëren, zodat deelnemers zichzelf kunnen zijn en zich kwetsbaar durven op te stellen.

3.7 Welke dilemma's/vraagstukken zijn de projectleiders tijdens de uitvoering tegengekomen? En hoe hebben zij deze opgelost?

Veruit het grootste dilemma waar projectleiders van gehonoreerde projecten tijdens de uitvoeringen van projecten tegen aan liepen kwam voort uit de coronapandemie. De impact hiervan wisselt per project. Vanwege de maatregelen werd er veel flexibiliteit en creativiteit van projectleiders en deelnemers gevraagd. Zo werden fysieke activiteiten aangepast naar digitale bijeenkomsten of zijn er buiten activiteiten georganiseerd. Zo geeft één van de projectleiders aan:

“Door de alsmaar veranderende situatie rondom Corona en de bijbehorende maatregelen werden we constant genoodzaakt plannings aan te passen en delen van onze werkwijze te veranderen”.

Daarnaast zijn financiën een punt van aandacht. Enkele projectleiders geven aan dat projecten niet voortgezet kunnen worden zonder financiële steun of merken dat het vragen van een maandelijkse bijdrage van de deelnemers belemmerend werkt. Dit is vaak lastig omdat deze deelnemers over een laag inkomen beschikken, waardoor weinig geld overblijft om in cultuur te investeren.

Bij projecten waarbij in theaters gerepeteerd werd, bleek fysieke toegankelijkheid een uitdaging. Veel theaters waar gerepeteerd werd beschikken niet over een rolstoeltoegankelijk toilet, hebben hoge drempels of geen parkeerplek voor rolstoeltaxi's. Projectleiders zouden graag deze theaters (of musea) een toegankelijkheidsstoets aanbieden die hen in staat stelt te onderzoeken of ze aan de Code Diversiteit en Inclusie voldoen en hoe dit verbeterd kan worden. Projectleiders geven aan dat ervaringsdeskundigen met een beperking hierbij waardevolle inzichten kunnen verschaffen.

De projectleiders zijn ook gevraagd wat ze bij een eventueel vervolg in de aanpak anders zouden doen. Hieruit volgt dat er over het algemeen meer tijd genomen zou worden voor voorlichting over het project bij de doelgroep, waarbij ook ingezoomd wordt op een heldere rolverdeling tussen de betrokken organisaties. Daarnaast kan de werving bij projecten professioneler worden aangepakt. Dit kan onder andere door samenwerkingspartners in te zetten en deelnemers zelf verantwoordelijk te maken voor het werven van meer deelnemers. Ook het inregelen van intervisiemomenten tijdens het project biedt mogelijkheid om dilemma's te bespreken en tijdig bij te sturen. Tot slot kan het betrekken van meer vrijwilligers ondersteuning bieden aan een project.

Aan de deelnemers is gevraagd of zij nog tips hebben voor de organisatie. Veel deelnemers geven aan dat zij geen tips hebben en dat de organisatie goed geregeld is. Echter hebben een paar deelnemers wel tips opgeschreven voor de organisatie om het project te verbeteren. Voorbeelden van de ingevulde antwoorden zijn onder meer:

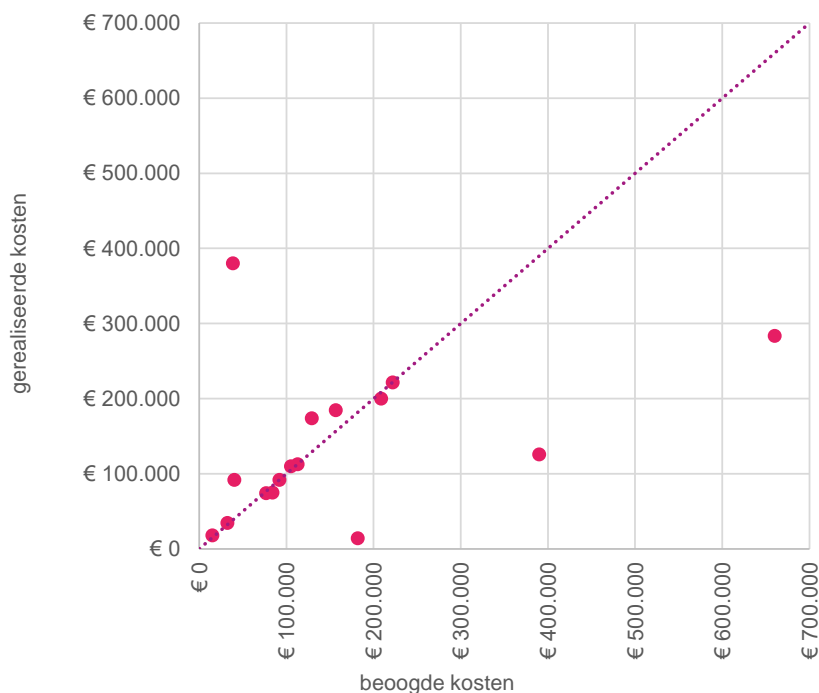
- a. Meer ruimte om ideeën te delen in de les;
- b. Zorgen dat er goede begeleiding blijft;
- c. Jong en oud samen;
- d. Meer bekendheid geven aan het project;
- e. Minder mensen per project;
- f. Vooraf duidelijk de inhoud van de workshop bekend maken;
- g. Ervoor zorgen dat de kinderen precies weten wat er gebeurt zodat er geen chaos is;
- h. Locatie beter toegankelijk voor rolstoelgebruikers maken;
- i. Meer tijd om te oefenen door de betrokken professionals;
- j. Betrokken blijven;
- k. Ervoor blijven zorgen dat de deelnemers ook regie krijgen in het proces van het project en dat zij mee kunnen denken over de inhoud;
- l. Meer informatie geven over het vervolg van het project;
- m. Meer samenwerkingen aangaan met andere instellingen, met het behoud van een onafhankelijk project;
- n. Goede informatievoorziening en concrete inkadering van de verwachtingen.

3.8 Hoe verhouden de kosten zich tot het bereiken van de doelgroep en de doelen?

In de projectenmonitor zijn vragen gesteld over de begrote en de gerealiseerde kosten, bezoekers en deelnemers. De kwaliteit van de data over deze onderwerpen is laag. Voor veel projecten zijn deze vragen deels ingevuld, helemaal niet ingevuld en/of met een nul beantwoord. Als we de projecten inventariseren waar deze gegevens juist en compleet lijken ingevuld, houden we in totaal 17 projecten over.

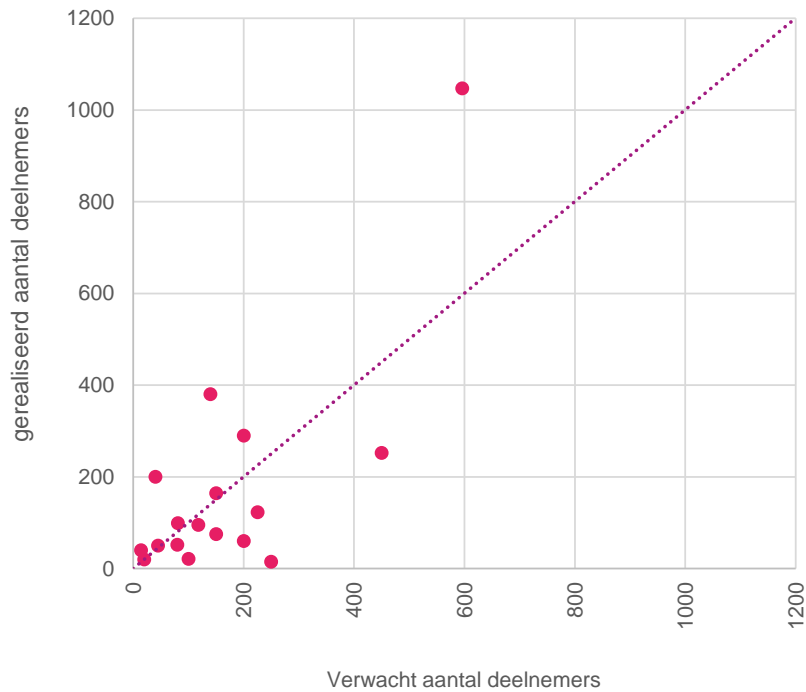
Een interessante analyse voor de verhouding tot het behalen van de doelen van een project zouden de gemiddelde kosten per unieke deelnemer en of unieke bezoeker zijn. Echter, als we dit uitvoeren ontstaat een enorme spreiding binnen deze 17 projecten wat suggereert dat ook deze data niet betrouwbaar zijn. Dit kan ook deels verklaarbaar zijn doordat deze 17 projecten zowel kleinschaligere projecten als meerjarige projecten bevatten. We hebben daarom geen gemiddelde kosten per deelnemer en/of bezoeker berekend.

Voor de geselecteerde projecten liggen de verwachte en gerealiseerde aantallen bezoekers en deelnemers wel enigszins in verhouding. In de onderstaande figuren hebben we verwachte en gerealiseerde aantallen unieke bezoekers en deelnemers tegen elkaar afgezet. Hetzelfde hebben we ook voor de kosten gedaan. Elke bolletje in de grafiek representeert een project. Als een bolletje op de stippellijn ligt, betekent dit dat de verwachte en gerealiseerde kosten exact gelijk zijn. Ligt een bolletje onder de stippellijn, dan betekent dit dat de verwachte aantallen en kosten hoger zijn dan de gerealiseerde kosten. Ligt een bolletje boven de stippellijn, dan geldt het omgekeerde: de verwachte kosten en aantallen zijn lager dan de gerealiseerde kosten en aantallen. Zoals te zien is in figuur 40 zijn voor de meeste projecten de beoogde en gerealiseerde kosten nagenoeg gelijk gebleven.

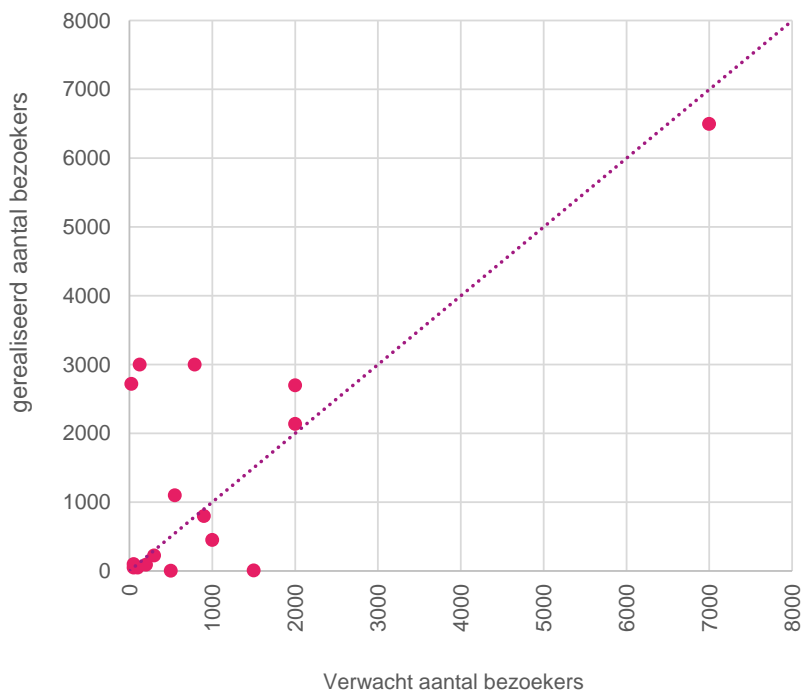
Figuur 40. Beoogde kosten afgezet tegen de gerealiseerde kosten

Dit geldt ook voor het aantal verwachte deelnemers en het aantal dat daadwerkelijk gerealiseerd is. figuur 41 geeft dit weer.

Figuur 41. Aantal beoogde en gerealiseerde unieke deelnemers

Bij het aantal verwachte bezoekers en gerealiseerde bezoekers is de spreiding groter. Zie figuur 42.

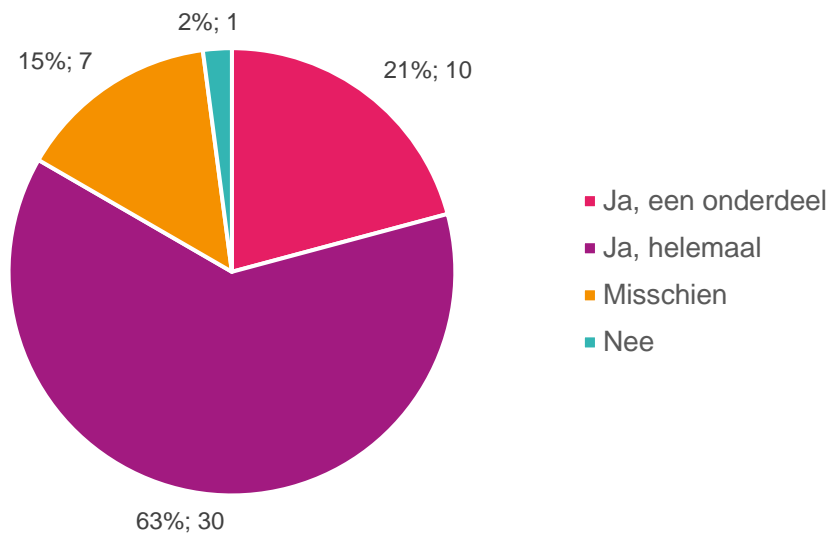
Figuur 42. Aantal beoogde en gerealiseerde unieke bezoekers

3.9 Worden de projecten gecontinueerd?

Vanuit de expertsessie kwam de vraag of wij in kaart kunnen brengen of projectleiders van plan zijn de projecten te continueren. In figuur 43 is hiervan het resultaat te zien. Meer dan 80% van de projectleiders geeft aan dat het project wordt voortgezet waarvan een grote meerderheid aangeeft het project in zijn geheel voort te zetten.

Figuur 43. Percentage en aantal projecten die wel of niet worden voortgezet (totaal aantal projecten = 48)